

Gyvenimas

ISSN 1648-0392

9 771648 039035

Laikraštis Prienų rajono ir Birštono krašto žmonėms
Nacionalinės rajonų ir miestų laikraščių leidėjų asociacijos narys

Nr. 58 (10311) * 2020 m. rugpjūčio 5 d., trečiadienis

Kaina - 0,45 Eur

Šiandien saulė teka 5 val. 34 min., leidžiasi 21 val. 15 min. Dienos ilgumas 15 val. 41 min. Mėnulio pilnatis. Vardadienius švenčia Rimtas, Mintarė, Osvaldas, Vilija, Elijas, Eliziejus, ketvirtadienį – Daiva, Daivita, Josbutas, Josgailė, Bylotas, Bylotė; penktadienį pasveikinkite Drąsius, Drąsutes, Jogiles, Juginus, Kajetonus, Kajus, Narsučius, Narsutes.

Rugpjūčio 6 – Kristaus atsimainymas.

Prienų rajono savivaldybėje – šeši COVID-19 atvejai

Nacionalinio visuomenės sveikatos centro duomenimis, Prienų rajono savivaldybėje patvirtintas šeštas COVID-19 susirgimo atvejis, siejamas su tuo pačiu židiniu – asmenų dalyvavimu ekskursijoje.

Visi atvejai nustatyti pastarąja savaitę. Kadangi sergantieji turėjo kontaktą su Prienų rajono asmens sveikatos priežiūros, greitosios medicinos pagalbos ir Prienų ligoninės medikais, savižoliavosi dešimt medikų, kitais duomenimis, nuo darbo gali būti nušalinta 18 medicinos srities darbuotojų. Taip pat buvo uždarytas ligoninės Reabilitacijos skyrius.

Prienų rajono savivaldybė pranešė, kad penktadienį posėdžiavusi darbo grupė, kurioje buvo Ekstremaliųjų situacijų komisijos atstovai ir Savivaldybės vadovai, aptarė susiklosčiusią situaciją ir tolesnius veiksmus.

Savivaldybės meras A. Vaice-

kauskas ragina gyventojus nekelti panikos, bet būti atsakingiems, paistytis visų oficialių sveikatos specialistų rekomendacijų, ištaigose stengtis lankytis tik tuomet, jei nėra galimybės išspręsti klausimų telefonu ar elektroniniu paštu.

Ekstremaliųjų situacijų komisijos pirmininkė Administracijos direktorė J. Zailskienė primena apie pri Valomą apsauginių veido kaukių dėvėjimą viešose vietose nuo rugpjūčio 1 d. Gyventojai raginami dėvėti nosį ir burną dengiančias apsaugos priemones ne tik uždarose, bet ir atvirose didesnių susibūrimų vietose. Istaigos ir organizacijos turi laikytis visų asmenų aptarnavimo tai-

(Nukelta į 6 p.)

MEGA
prekybos ir laisvalaikio centras

NEMOKAMA VAIRAVIMO MOKYKLĖ!

IKI RUGSĖJO 6 D., 12-20 VAL.

*** Apsilankykite mokykloje 3 kartus, dalyvaukite žaidime ir laimėkite vieną iš 5 elektinių mašinelių.**

PLC MEGA, Islandijos pl., 32, Kaunas
Daugiau informacijos: www.mega.lt

Pirmadienį Birštone Prezidentas G.Nausėda susitiko su Kauno regiono savivaldybių merais

Išsamiau apie susitikimą – kitame numeryje

Premijos laureatas – doc. M. V. Svenssonas

Tradiciškai rugpjūčio 1-ąją Matiešionyse minėjome Birštono kraštiečio, kalbininko, profesoriaus Jono Kazlausko jubiliejinės 90-ąsias gimimo metines. Šventės metu buvo išteikta ir Birštono savivaldybės kalbininko Jono Kazlausko vardo premija Vilniaus universiteto Filologijos fakulteto Baltistikos katedros doc. dr. Miguelui Villanuevai SVENSSONUI už baltų kalbų istorinės gramatikos tyrimus iš indo-europeistikos perspektyvos.

Doc. Dr. M. Villanueva Svenssonas yra Madrido Komplutensės universiteto absolventas, turintis klasikinių kalbų ir indo-europeistinį išsilavinimą, studijavęs Harvardo, Vienos, Los Andželos Kalifornijos ir Vilniaus universitetuose.

Daugiau apie žodžio ir kalbos šventę Matiešionyse – šeštadienio „Birštono versmė“.

Po premijos įteikimo doc. M.V.Svenssonas su Birštono savivaldybės mere N.Dirginčiene.

O.Valkauskienės nuotrauka

Stanislovo Moravskio dvaro rūmuose

Ten, kur dar nėra Naisių teismo 2 p.

Komisijoje svarstyti eismo saugumo klausimai
2-7 p.

Namu ūkis 3 p.

Stanislovo Moravskio dvaro rūmuose
4-5 p.

„Teskime vasarą su gera nuotaika“ ... 6 p.

Interviu vienu klausimu: Mano vasara... 6-8 p.

Po Tėviškės ažuolu...
Pociūnų padangeje – geriausi šalies sklandytojai 8 p.

GRASTA
AKMENS ANGLIS
BRIKETAI, GRANULĖS
8 687 36216
Kėstucio g. 99, Prienai
www.grasta.lt
VASAROS NUOLAIOS!!!

Rytas STASELIS

Ten, kur dar nėra Naisių teismo

Vyriausasis šalies administracinis teismas krito į liulį Vyriausybės kanceliarijai: praėjusių savaitę neskundžiamas nutartimi paskelbės, kad premjero Sauliaus Skvernelio vadovaujama įstaiga neteisėtai žurnalistams nepateikė jų pageidauto Vyriausybės pasitarimo vaizdo ir goso įrašo. Tame pasitarime buvo svarstoma, kaip užtikrinti nemokamą žiniasklaidos prieigą prie registrų duomenų.

Beveik dvejus metus trukęs teisinis ginčas, prasidėjęs žiniasklaidos atstovų demonstracijomis sostinės Vinco Kudirkos aikštėje, galima sakyti, baigėsi ne tik ieškovų žurnalistų, bet ir visos visuomenės pergalė kovoje už teisę laisvai gauti informaciją. Žinia – su išlyga: tojo įrašo niekas nebepamatys ir neišgirs, nes jis, Vyriausybės kanceliarijos atstovų tvirtinimu, buvo neatkuriama sunaikintas. Tiesa, sunaikintas tik tada, kada žiniasklaidos atstovai jo paprašė. Manau, kad šis tarsi šalutinis atrodantis aspektas itin įžūliai demonstruoja, kur mes – ne tik žiniasklaida, bet ir visa visuomenė – turėtume eiti valdžiai panorėjus.

Todėl – išskirtinė mano pagarba kolegom, kurie nesusitaikė su išsaukiančiu valdžios akibrokštu ir teisiniu keliu į ligi pabaigos.

Ar galima tiketis, kad dabartinė valdžia kaip nors pasimoke iš šios istorijos? Siekdami atsakyti į tokį klausimą, palyginkime, kaip pranešimą apie šios bylos pabaigą rēmino oficiali interneto svetainė www.teismai.lt ir Vyriausybės – lv.lt. Žiniasklaidos – numanomai suinteresuotos pusės pateiktų akcentų tyčia netyrinėkime.

Taigi, teismai pranešė: „Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (LVAT), išnagrinėjės administracinię bylą dėl Vyriausybės pasitarimo goso įrašo, pripažino, kad Vyriausybės kanceliarijos 2018 m. spalio 4 d. atsisakymas pateikti informaciją, įrašą goso įraše, pažeidė pareiškėjų – žurnalistų teisę gauti, rinkti ir skleisti informaciją.“

O kaip bylos baigtį interpretavo Vyriausybė? „Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija (toliau – LRVK) gerbia galutinių ir neskundžiamą Lietuvos vyriausiojo administracinių teismo (toliau – Teismas) sprendimą, kuriuo nustatyta, kad LRVK tvarkydama LRV pasitarimų įrašus veikė teisėtai ir nepažeidė galiojusių teisės aktų. Pagal tuo metu galiojusias tvarkas LRVK neturėjo pareigos daryti LRV pasitarimų goso įrašų ir jų saugoti bei naudoti kitais, nei protokolų surašymo tikslais.

Ar ne? Tarsi pranešimai apie skirtingus sprendimus toje pačioje byloje? Negali sakyti, kad visiškas melas, tačiau esmė juk – žurnalistų (visuomenės) teisė gauti informaciją, o ne dokumentų saugojimo kažkuriuoje institucijoje aspektas. Tarsi Vyriausybės kanceliarijos viešių ryšių specialistai eję propagandos mokslus sovietinėje santvarkoje beigi pažįstą būdą, kaip reaguoti į tikrovę „alternatyviais faktais“. Nors tame skyriuje, regis, dirba sovietmečio nesočiai ragavę žmonės.

Kitas sprendimas maždaug tuo pačiu metu buvo paskelbtas Kauno apygardos teisme, kuriuo buvo panaikintas Alytaus savivaldybės nutrimas iš patalpų miesto teatre „išmėžti“ populiarą, tačiau nevalstybinę ir savivaldybei nepataikaujančią radijo stotį „FM99“, žaibiškai surengti naują patalpų nuomas konkursą ir paskelbtį jo nugalėtoją. Vietoje radijo stoties, kuri ten buvo įsikūrusi du dešimtmečius, pagal konkurso baigtį turėjo ten rastis „gymas“ (sportavimo klubas), skubiai ta proga sukurtas vienos socialdemokrato.

Galų gale Konstitucinis teismas nusprendė, kad dabartinių valdančių prieš referendumą dėl dvigubos pilietybės sukurpta nauja Referendumo įstatymo redakcija prieštarauja pagrindiniams šalies įstatymui.

Ačiū Dievui, kad Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos bei jų satelitų koalicijoje pastangos siek tiek arba iš esmės pajudinti konstitucinius valstybės pamatus patiria fiasco. Kad Lietuvos teismų sistema vis dar veikia kitaip, nei būtų įprasta Naisių kolchozo „Už taiką“ draugiškame teisme. Kur to teismo pirmininkas kaskart prieš procesą bėgioja konsultuotis ne pas profesionalius ir garbingus teisininkus, o pas kolchozo pirmininką.

Kadenciją bebaigiančiam Seime norinčių, kad taip būtų tikrovėje, yra daugiau nei proto. Tik kol kas jie per skysti, kad galėtų esmingai pagrąuti tai, ką sudėliojo naujos Lietuvos tėvai-atkūrėjai.

Gyvenimas

Kelių ir gatvių tvarkyme – proveržis, bet iššūkių (problemų) nemažėja?

Ipusėjė metai parodė, kad ir Prienų rajono savivaldybės vadovams, ir specialistams, taip pat ir seniūnijų seniūnams darbo netrūksta, šios kadencijos metu ypač daug dėmesio skiriama aplistų pastatų kontrolei ir kelių priežiūrai. Apie tai, kaip su šiomis sritimis susijusios problemos sprendžiamos – pokalbyje su Prienų rajono savivaldybės administracijos direktore Jūrate ZAILSKIENE.

– Kokie kelių priežiūros darbai šiuo metu vykdomi Prienuose?

– Kelių tvarkymo darbai šiemet vyksta ypač intensyviai. Prienuose kapitaliniai suremontuotos Kalnų Sodo, Ropų ir Rūtų gatvės, esančios sodininkų bendrijose „Kalnai“ bei „Vandenė“, atliktas Statybininkų gatvės atkarpos (prie tvenkinio) paprastasis remontas, atnaujintas pėsčiųjų takas nuo Dariaus ir Girėno gatvės iki Revuonos parko, Birštono ir Pušyno gatvėse įrengtos pėsčiųjų perėjos.

Šiuo metu yra atnaujinami du pėsčiųjų takai Stadiono mikrorajone: 560 m takas per mikrorajoną tarp Pramonės ir Stadiono gatvių ir vadinto Petronio aleja (tarp Kauno ir Stadiono gatvių). Ruppjūčio mėnesį prasidės Laisvės aikštės važiuojamųjų dalių su automobilių stovėjimo aikštėlėmis paprastojo remonto darbai.

Dabar vyksta Prienų r. savivaldybės įgyvendinamo projekto „Eismo saugumo priemonių diegimas“ Revuonos g. Prienų m. darbai. Projekto metu planuojama rekonstruoti Revuonos g. ruožą nuo F. Martišiaus g. iki Maironio g. Numatyta pakloti naują asfalto dangą, įrengti automobilių stovėjimo vietas. Salia gatvės bus nutiestas šaligatvis, atnaujintas gatvės apšvietimas, Revuonos ir Naujojo Gyvenimo gatvių sankirtoje planuojama įrengti iškilą sankryžą, taip pat bus įrengtos dvi iškiliosios pėsčiųjų perėjos, kryptinis pėsčiųjų perėjos apšvietimas.

Nuo miesto Visuomenės harmonizavimo parko link (per Revuonos parką, Dvariuoko privačių gyvenamumų namų mikrorajoną iki miško) rengiamas dviracių takas. Šiuo metu vyksta I etapo darbai, atliekamas Žemaitės gatvės dalies ir F. Vaitkaus gatvės dalies kapitalinis remontas.

Šiai metais mieste dar planuojama atlikti Pievų, Klonio gatvių bei dalies Mėlynųjų gatvių kapitalinių remontų, nutiesti pėsčiųjų takus prie Žemaitės ir F. Vaitkaus gatvių Dvariuoko mikrorajone (atnaujinti asfaltbetonio dangą tam tikrose dalyse).

– O kaip keliai tvarkomi seniūnijose?

– Nemažai kelių remonto darbų vyksta ir seniūnijose. Iki metų pabaigos numatyta kapitaliniai suremontuoti Naujosios Utos kaimo Beržų gatvę. Siemėt planuojama įrengti privažiavimą prie Balbieriškio pagrindinės mokyklos nuo Kleivų gatvės ir pradėti remontuoti šios seniūnijos Paprūdžių kaimo Bokšto gatvę, Štakliškių seniūnijos Vyšniūnų kaimo Liepų gatvę. Iki metų pabaigos turėtų prasidėti ir Dvaro gatvės

Daukšagių kaimo (Pakuonio seniūnija) bei Liepų gatvės Purvininkų kaimo (Išlaužo seniūnija) remonto darbai. Šiuo metu vyksta Išlaužo Kaimynų gatvės kapitalinio remonto projekto ekspertinio vertinimo procedūros. Gavę patvirtintą projektą, pirkime rangos darbus.

Laukiamė projekto ir lėšų Šilėnų gatvės dalies Mauručių kaimo (Veiverių seniūnijoje) remontui, kuris numatomas kitais metais. Iki rudens Veiveriuose bus atliktas Mokyklos ir Aušros gatvių paprastas remontas, taip pat sutvarkytų privažiavimai prie Veiverių ir Skriaudžių kapinių. Kitais metais (užsakytas projekto) planuojama atlikti Šilavoto seniūnijos Eigilių gatvės kapitalinį remontą.

Nemažai gatvių kapitalinio remonto darbų numatyta Jiezne, kur jau ipusėjo didelis viešųjų erdvų atnaujinimo projektas. Šiuo metu asfaltbetonio dangą dengiama Trakų gatvė, netrukus kapitaliniai bus remontuojamos S. Nėries, J. Basanavičiaus gatvės ir Tiesos takas.

– Pasidalinkite, su kokiomis kelių priežiūros problemomis susiduriate?

– Nemažai problemų savivaldybėje kyla dėl prastos kelių priežiūros, ypač valstybinės reikšmės gatvių ir šaligatvių, kuriuos prižiūrėti priklauso ne Savivaldybei ar seniūnijai, o Lietuvos automobilių kelių direkcijai. Apmaudu, kad atsakomybės strėlės visais atvejais nukreipiamos į vietos valdžios atstovus. Vienas iš pavyzdžių – Prienų F. Martišiaus gatvė ir šaligatvis, už kurio valymą atsakinga Kelių direkcija.

Prieš pusantros savaitės su meru ir specialistais lankémės Lietuvos automobilių kelių direkcijoje prie Susisiekimo ministerijos. Aptarėme kelių, priklausančių Kelių direkcijai, priežiūros klausimus. Kalbėjome dėl Prienų J. Basanavičiaus ir Kęstučio gatvių perdavimo Savivaldybės nuosavybėn, Kęstučio g. pėsčiųjų ir dviracių tako pratęsimo paukščių stebėjimo aikštėlės link. Bendromis jėgomis ieškosime, kaip išspręsti po Kelių direkcijos kelių remonto iškilusia problemą – prie Kultūros ir laisvalaikio centro Skriaudžiuose po lietaus nuolat susitelkia vanduo.

Galima paminėti, kad pagaliau gautas leidimas įrengti perejā Jiezno Vilniaus g., valstybinės reikšmės rajoniniame kelyje. Statybos darbai bus atliekami iš Savivaldybės biudžeto lėšų. Deja, prie viešųjų erdvų Kęstučio g. perėjos įrengti kol kas neleidžiamas.

Prašėme Kelių direkciją atnaujinti šaligatvius seniūnijose, nes jie

yre šalia Direkcijai priklausančių kelių. Mums atsakyta, kad apie tai bus galima kalbėti tik rudeni, kai bus sudarytas šaligatvių remonto eiliukumo sąrašas. Artimiausiu metu planuojame rašti kreiptis į Kelių direkciją, kad išasfaltuotų prie jai priklausančių kelių po remonto likusias žvyro juostas (sukant į Globos namus Paprienėje bei Kęstučio g., prie viešųjų erdvų).

– „Gyvenimo“ skaitytojai taip pat domisi, kaip sekasi tvarkytis su apliesta pastatais?

– Prienų rajono savivaldybėje yra 230 aplistų, neprižiūrimų, avarinės būklės pozymių turinčių statinių (iš jų – 57 Prienų mieste, 173 – seniūnijoje). Dalies jų savininkai yra žinomi, dalies – ne. Prienų rajono savivaldybės administracija skiria ypatingą dėmesį minėtai problemai ir griežtina reikalavimus tokiam statinių savininkams dėl nekilnojamojo turto nepriežiūros: siunčiami raginimai ir skiriamas terminas susitvarstyti.

Kartu su seniūnais aktyviai ieškomai galimai bešeimininkų statinių savininkų (pranešimai skelbiama Savivaldybės internetiniame puslapyje, socialiniuose tinkluose, seniūnijų stenduose). Jei nesulaikome atsiliepusių, bus vykdomos statinių prižiūrimo bešeimininkais procedūros, o faktiškai neišlikusių statinių griuvėsių bus demontuojami nedelsiant. Administracija jau kreipėsi į teismą dėl ipareigojimo savininkui nugriauti pastatą Prienuose (Birutės g. 9).

Savivaldybė taip pat inicijuoja aplisto, neprižiūrimo nekilnojamojo turto savininkų atsakomybė reglamentuojančių teisės aktų pakeitimus (Lietuvos Respublikos Seimas atsivedė į Prienų rajono savivaldybės administracijos siūlymą dėl Nekilnojamojo turto mokesčio išstatymo nuostatų koregavimo praplatinti padidinti nekilnojamojo turto mokesčio už aplistą, neprižiūrimą nekilnojamajį turta taikymo galimybes. Š.m. spalio mėn. vėl bus renkami duomenys dėl padidintu nekilnojamojo turto mokesčio pritaikymo aplistam, neprižiūrimam nekilnojamajam turtui 2021 metams. 2020 metais padidintu nekilnojamojo turto mokesčiu jau yra apmokesčinti 36 aplistų ir neprižiūrimų statinių savininkai.

Kalbėjosi Dalė Lazauskienė

tarta prašyti policijos dažniau patruliuočių šioje sodų bendrijoje.

Komisija pritarė Stakliškių gimnazijos prašymui Vilniaus g., tarp Klevų ir Prienų gatvių, įrengti kelio ženkla Nr. 105 „Vaikai“ ir kelio ženkla Nr. 329 „Ribotas greitis“, draudžiant važiuoti greičiau kaip 30km/h. Taip pat atsižvelgė į Prienų m. gyventojų prašymą Rūtų g. ir Kalvotos g. sankryžoje įrengti eismo ribojimo ženklus ir priemė nutarimą Rūtų g. įrengti kelio ženkla Nr. 611 „Aklakelis“. Pagal pateiktą prašymą nutarta tokį kelio ženkla įrengti ir Prienų Žaliakalnio g.

Komisijoje nepritarė prašymui įrengti eismo saugumo priemones Prienų J. Lukšos gatvėje, nes, kaip akcentuota, greitai ribojantys kalneliai

Komisijoje svarstyti eismo saugumo klausimai

Liepos 24 d. vyko Prienų r. savivaldybės eismo saugumo komisijos, kuriai vadovauja mero pavaduotoja L. Jakinevičienė, posėdis. Posėdyje svarstyti prašymai dėl eismo saugumo gerinimo rajone.

Komisija nepritarė prašymui įrengti automobilių stovėjimų draudžiant kelių ženkla prie kapinių Pakuonyje (kelio Nr. 1901 atkarpoje iki Tylos g.). Argumentuota, kad stovėti draudžiantis kelių ženkla apribotų senyvo amžiaus žmonių galimybes lankytis Pakuonio kapinėse, taip pat sutrikdytų prekybą šventinėmis dienomis. Pakuonio seniūnija išpareigojo įspėti gyventojus, dažnai statančius automobilius nurodytoje keliu atkarpoje, statyti juos kitoje vietoje. Pažymėta, jog yra galimybė pasinaudoti ir alternatyviu keliu.

Išnagrinėjusi Prienų Jaunystės g. gyventojų raštą dėl eismo saugumo priemonių šioje gatvėje, Komisija atkreipė dėmesį, kad Jaunystės g. kapitalinis remontas buvo finansuojamas iš Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos lėšomis, todėl 5 m. po projekto įgyvendinimo negali būti keičiamas kelių konstrukcija, t. y. įrengti greitį mažinantys kalneliai. Taip pat atkreipė dėmesį, kad gatvėje jau yra įrengti kelių ženkla Nr. 329, ribojan-

Komisija išnagrinėjo Veiverių

tys greitį iki 20 km/h. Nutarta naujį greitį mažinančią priemonių ne įrengti, tačiau kreiptis į Alytaus apskrities VPK Prienų rajono policijos komisariatą dėl dažnesnio patruliaus višejoje gatvėje.

Nepritarta į Skriaudžių gyventojų prašymu įrengti kelių ženkla Vairuotojų g. Pažymėta, kad Vairuotojų gatvėje naudojasi kelių įmonės, kurias reikiėt informuoti dėl saugaus eismo taisyklų laikymosi šioje gatvėje. Taip pat informuota dėl planuojamo gatvės kapitalinio remonto bei nutarta kreiptis į Policijos komisariatą dėl dažnesnio patruliaus višejoje gat

Namu ūkis

Priminimai rugpjūčiui...

- Jei šermukšniai išaugino daug uogų, bus šlapias ruduo.
- Jei šermukšnių lapai pagelsta anksti, bus ankstyvesni ruduo ir žiema.
- Kamanės ar lapinės bitės lizdus suka žemėje – lauk sauso ir šilto rudens.
- Svogūnus dengia storas lukštų sluoksnis – lauk šaltos žiemos.
- Jei rugpjūčio mėnesį griaudžia – ateis gražus ruduo.
- Išgirdai vakare čirpiant žiogą, lauk giedro rytojaus.

Sodininkui...

Sode ši mėnesį šalinkite atžalas ir nereikalingus ūglius nuo augalų kamienų ar šakų. Galima prareinti velyvesnių obelų veislų vainikus paliekant daugiau saulės nokstantiems vaisiams. Birželio – liepos mėnesiais peržydėjusius dekoratyvinius kruumus reikia apgeneti.

Purenkite pokrūmius, surinkite ligotus lapus, augalus tręskite ir jeigu sausa – laistykitė.

Mėnesio pabaigoje, nuėmus anksti derančių kaulavaisių derlius, genimi medeliai ir vaiskrūmniai.

Šienaujamos, tręšiamos ir laistomas vejos. Iki mėnesio vidurio yra sėjamos naujos.

Būtinai surinkite iš sodo nukritusius vaisius. Stebékite, ar nepradėjo plisti ligos, ar neatsirado kenkėjų. Pastebėjė jū nedelsiant imkitės nainimino.

Šilta ir besniegė praėjusi žiema paliko savo pédsaką soduose – buvo palanki plisti obelų vėžiu. Jis progresavo anksčiau, nei prasidėjo vegetacija. Šio vėžio sukėlėjas – patogeninis grybas *Neonectria ditissima* (*N.galligena*), aptinkamas ant obelų šakų, kamienų, kartais net vaisių. Šis grybas pažeidžia ir kitus vaismedžius, gali būti aptinkamas ant beržų, liepų, uosių.

Taigi atidžiai apžiūrėkite sodo medžius. Dėl temperatūros svyravimų ir grybo veiklos trūkinėja pažeisto nusilpusio augalo šakų žievė. Grybas pamažu apjuosia visą augalo liemenį ir ši žūsta. Grybo puolimas suaktyvėja rudenį, kai augalas jau nustoja augti. Todėl būtina laiku pastebėti pragraužtas obelų ar kitų vaismedžių šakas, jas pašalinti, sudeginti. Šakvietai dezinfekuojama arba užterpama sodo tepalu.

Žaizda išpjaustoma iki sveikų audinių, užterpama sodo tepalu, aliejiniai dažais. Išvalytas žaizdas galima užtepti molio, karvių mėšlo (1:1) ir 2 proc. turimo fungicido skiediniu. Kamieno žaizdas galima dezinfekuoti tik vario sulfatu (300 g – 101 vandens).

Rudenį būtina bus surinkti lapus, pažeistus obuolius kompostuoti.

Sodininkai dažnai skundžiasi, kad sutrūkinėja slyvų ar kitų vaismedžių kamienų žievė. Tai dažniausiai atsitinka dėl temperatūrų pokyčių ankstyvą pavasarį. Kai kurie kaulavaisiai labiau linkę trūkinėti. Norint to išvengti, būtina balinti ir tą daryti velyvą rudenį arba sausio, vasario mėnesį. Apžiūrėkite jau dabar kamienus.

Jeigu kartais agrastus buvo užpuolusi agrastų valktis, kurią sukelia grybas *Sphaerotheca morsuviae* (Sichw.) Berk. et Curt.) agrastinis valčiagrybis), pašalinkite visas nudžiūvusias šakeles nuo krūmo, nukritusius lapus ir likusias uogas sudeginkite, nupurkškite fungicidais.

Gelininkui...

Rugpjūčio mėnesį dauginkite ir

apatinės atiderėjusias atžalas. Atidžiai stebékite, ar neplinta kokia liga šiltynamyje.

Pasirūpinkite teisingu augaliniu atliekų kompostavimu. Vėdinkite šiltynami: agurkams langus atverkite stoge, pomidorams šonuose.

Tiems, kurie jau sodina brašyną, primenamė, kad pasirinkta augavietė labai priklausys nuo priešsėlio. Dirvoje, kurioje kelierius metus iš eilės augo braškės, prisiveisia daug daugiametų piktžolių, atsiranda ligas sukeliančių parazitų. Be to, braškės per keletą metų pasisavina iš dirvos joms reikalingas maisto medžiagą. Todėl po braškių tinka seti trumpos vegetacijos augalus, ypač skirtus žaliajai trąšai.

O braškyna galite įrengti po ridikelių, salotų, burokelių, morkų ar ankstyvųjų kopūstų. Ypač sodinant rudenį, tinka tik trumpos vegetacijos priešsėlis. Ji nuėmus iki braškių sodinimo turi praeiti 1–1,5 mėnesius.

Daugus geriausia rinkite iš serifiukotų medelynu. Sodinti tinkami daigai turi turėti 3–4 sveikus lapus, šaknys gausios, gyvybingos, 4–6 cm ilgio, neapdžiūvusios.

Po sodinimo braškės gausiai palaistromos (1 augalui 1–1,5 l vandenės) ir mulčiuojamos durpėmis. Jei braškės sodinsite rugsėjo mėnesį, tarpueilius purenkite, atsodinkite nepriprigiusius, o nukritus temperatūrai iki 8–10 laipsnių šalčio, apdenkite agrodanga arba 5–7 cm durpių ar 20 cm šiaudų sluoksniu. Mokslininkų jau įrodyma, kad apdengus gaujanamas didesnis derlius, uogų kokybę – geresnė.

Jei norite labai ankstyvo uogų derliaus, ieškokite derlingos „Clery“ veislės. Uogos stambios, kūgio formos, šviesiai raudonos, saldžios. Veislė atspari miltligei, tik nemiegsta sunkaus, molingo dirvožemio.

„Rumba“ – ankstyva, viena iš populiariausių Europoje veislų. Dera visą mėnesį. Uogos didelės, saldžios, skanios ir tvirtos. Gerai auga ir dera lengvesnėse dirvose. „Venta“ bus vidutinio ankstyvumo, derlinga, atspari šalčiams. Uogos didelės, nupjauto kūgio formos, tamsiai raudonos, saldžios ir skanios. Po priedanga gaunamas ankstyvesnis jų derlius.

„Pandora“ – velyva veislė, uogos noksta tuo pačiu metu, kaip ir avietės. Uogos stambios, plataus kūgio formos, odelė nuo oranžinės iki tamsiai raudonos spalvos. Uogos sultingos, aromatingos, gero skonio. Kereliai stiprūs, atsparūs miltligei, išverminčiai žiemą.

Taigi tinkamai pasirinkę veisles braškes galėsite skanauti iki rudens.

Bitininkui...

I pabaigą eina medkopis. Mėnesio antroje pusėje, kol šiltesni orai, iš išvežtų į ganyklas bičių avilių reikia išskopti medų. Dar turi likti laiko bėtėms prisinešti sau atsargų.

Ziemai negalima palikti lipčiaus bei viržių medaus. Bites vakare maiatinant cukraus sirupu, lakis susiaurinti iki 7–8 cm. Jeigu tamsiuose kriuose yra perų, reikia juos iškelti į lizdo kraštą, vėliau juos pašalinti. Centre palikti tiek korių, kiek bitės galių aptapti, bet ne daugiau kaip 8.

Seni korai ruošiami lydinimui, tačiau prieš tai reikėtų pamerkti į minkštą vandenį, kad jų nepažeistų kandys.

Jei aviliuose randate nusilpusias tranines šeimą, iš jų išimamas medus, šeimos apjungiamos.

Neproduktyviose šeimose motinėlės pakeičiamos jaunomis.

Pašnekėsiai Išsiilgę laisvės ir... aviečių uogienės

Štai ir sulaukėme meto, kai kaltėti apie bendravimo, kelionių laisvę tapo aktualiu ir svarbu. Išsisuitėjusi pasaulyje pandemija vos vos aprimo ir vėl lyg kokia nuodinga gyvatė kelia savo galvą. Tikrai nekalbėsiu apie ekonomiką, verslą – ne mano nosiai, o ir taip prisilaikome žinių, prisiskaitome laikraščiuose, prisūžurime televizijos. Aš apie kitą. Apie artimųjų atskirtį. Šiandien jau sunku rasti šeimą, kurios nebūtų palieptisi emigraciją. Vienų artimieji išykę darbo ir laimės ieškoti, kitų į mokslus, trečių tiesiog pasižvalgyti po pasaulį, pakeliauti. Neaplenkė ši banga nei mano, nei mano gerų kaimynų šeimoms. Nesulaukite sveicių nei Velykoms, nei vasaros pradžioje vadavomės ši laiką bendraudami šiuolaikinėmis technikos priemonėmis (duokdie garbę ir šlovę jų išradėjams). Šypsojomės, drąsinome vieni kitus, o išjungę tuos „vaizduoklius“ ne kartą braukėme ašarą nuo skruosto, jau nežinodami, ką ir begalvoti, nebedrīsdami planuoti susitikimų.

Ir atsitsiko taip, kad prasivėrus karantino vartams beveik tuo pačiu metu su savo kaimynėliais sulaukėme parsikridusiu mažųjų keliauinkų, savo „paukštukų“. Vaikai jau buvo susipeję susidraugauti praėjusiomis vasaromis, tai dabar susitikę ir po tiek mėnesių, „namų arešto“, be mokyklos ir kiemo draugų, atrodė išės iš proto nuo džūgavimo, lakstymo, žaidimų. Varteliai be perstojo trinkėjimo, teko juos atrenčti ir laikyti pravirüs, o jaunimėlis taip ir lakstė pametę galvas vien pas kitus, pamiršę net tėvų duotus mobiliuosius. Vyriausiajai panelytei jau trylika, po jos vienuolikmetis, tada porelė po aštuonerius ir mažiausioji – vis paskutinėje bėgikų komandoje tipenanti, bet nenusimenanti trejų metukų balaplaukė, garbanė. Gražu žūrėti... visi randa bendrą kalbą, žaidimus, vieni kitus prižiūri. Tai, žūrėk, prityla, nutūpę šilauogių ar aviečių krūmeliuose, tai susėdė kažką paslapčia kalbasi. Mums tik beliko rūpintis, kuo čia gardžiau palepinus savo svetelius. Tik, va, bėda, kai pašauki valgyti, tai kiūtina nelaimingi, nuleidę galvas, paskui dar pasiklausinėja, ką vieni ar kitų valgę, ir tie norėtų to paties. Emiai ir pasiūliai kaimynei – gal ruoškame kartu valgi? Tegul sėda prie vieno stalo, bus ir smagiai, ir mums ramiai. Pasiskirstėm, kuri ką darom, aš pradedu, ruošiu pusryčius. Užsakymas priūtmas vienbalsiai – pusryčiams blynai su obuoliukais! Prisirenku iš vakaro pirmųjų krituoliukų, ryte lupu, pjaustan, maišau didoką molinį dubenį. Kaip čia nepamažinus... Iskepu gal kokias aštuonias keptuves, turėtų užtekti. Vaikai dar buvo priskynę po stiklinaitę aviečių, tai greitai praverdu šviežios uogienės... Už praviro lango jau švysčiaja „žvalgų“ galvos – kada bus galima sutūpti prie stalo sode. Ir vėl žūrime su kaimynėle, graudinamės, kokia laimė taip, va, prie didelio stalo... kaip senais laikais, kai šeimynos augdavo iki kokių dešimties... dabar jau retai taip.

Po pusryčių vyresnėlė prigludusi apkabina, dėkoja: „Močiute, o kokia skani aviečių uogienė!“, – ir išplėstomis iš nuostabos akimis priduria: „Zinok, kvepia net visas kiemas!“

Mergaitė tikras atradimas, o man džiaugsmas. Taigi ne iš prekybos centro nupirktais stiklinėlis džemo... Ir jau esu laiminga, jau tikiu, kad šis sodo uogų aromatas ilgam išliks vaiko atmintyje, gal mintyse, svajoniše primins šią vaikystės vasarą.

Linkėdama ir jums mažų, bet nepakartojamų vasariškų džiaugsmų,

Jūsų Augustina

SKANAUS! Uogų gardėsis (vaikams)

400 g mięgstamų uogų (galima ir vaisių), 85 g miltų, 85 g cukraus, 400 ml pieno, 3 kiaušiniai, šaukštelišis kepimo miltelių, šaukštelišis vanilinio cukraus, žiupsnelis druskos, sviesto indeliams patepti.

Uogas suberkite į nedidelius karščiu išsparsius indelius, juos prieš tai ištepkite sviestu. Likusius ingredientus suplakite ir gauta mase atsarginiai užpilkite uogas. Kepkite 25–30 minučių 200–220 laipsnių karštumo orkaitėje, kol tešla gražiai apskrus. Iskepusi desertą atvésinkite, galite pabarstyti milteliiniu cukrumi.

Šampaninis desertas (suaugusiesiems)

Sauja šviežių uogų, 500 ml putojančio vyno, 250 ml plakamosios grietinėlės, 4 kiaušinių trynai (geriau naminių), 100 g miltelinio cukraus, 30 g želatinos, citrinų sulčių pagal skoni.

Želatiną užpilkite nedideliu kiekiu šalto vandens ir palikite išbrinkti. Kiaušinių trynus labai gerai išsukite su milteliiniu cukrumi, kad būtų puri masė. Labai pamažu nuolat plakdamai pilkite putojančią vyną. Truputį trynų masės iplikite į nedidelį indą ir į ją sudėkite išbrinkusią želatiną. Indą kaitinkite ant silpnos ugnies nuolat maišydami, kad želatina visiškai išstirptų. Kaitindami po truputį sudėkite ir likusių kiaušinių bei šampano masę. Jokiui būdu neužvirinkite, antraip kiaušinius sutrauks. Atvésinkite ir pusvalandį palaikykite šaldytuve. Kai kremas pradės stingti, įmaišykite iki standžių putų išplaktą grietinėlę. Kelis šaukštus palikite papuošimui, ją galima paskaninti, jei norite, milteliniu cukrumi. Išdėliokite desertą į taures ar stiklinius indelius ir dékite į šaldytuvą, kad sustingtų. Papuoškite grietinėle desertą, užberkite po saujele uogų, įsmekite po mėtos ar bazilikų lapeli.

Skanumynas!

Stanislovo Moravskio dvaro rūmuose

Kultūros
kryžkelė

Projektų remia
SPAUDOS,
RADIVO IR
TELEZIJOS
RĒMIMO
FONDAS

Marius DARAŠKEVIČIUS,
2020 m. liepos 24 d.,
Birštono kurhauzas

1790 m. pabaigtas Paryžiaus Pantheonas, 1800 m. JAV prezidentas John'as Adams'as įsikėlė į Baltuosius Rūmus, o 1801 m. rekonstruota Vilniaus katedra atvėrė duris Lietuvos tiltintiesiems. Cia tik keli mums visi puikiai žinomi ir svarbūs klasicizmo pastatai, tad galime tik įsivaizduoti, kokio masto statybos vyko pasaulioje – ir Europoje, ir Amerikoje, ir Lietuvoje. Tai, be abejo, negalėjo nedaryti įtakos ir dvarų sodybų architektūrai.

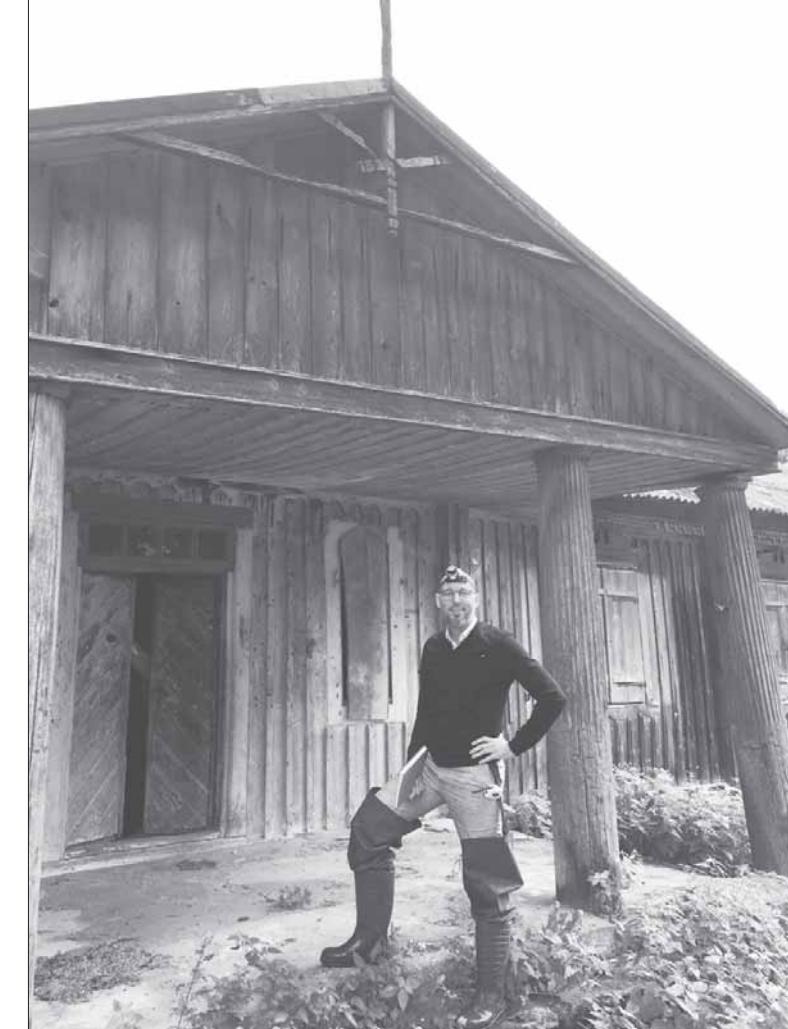
Kuo klasicizmo architektūra buvo naujoviška, kitokia? Nors ir baroko architektūroje buvo taikytos antikinės architektūros žaidimo taisykles, tačiau klasicizme iš jas buvo pažvelgta naujai. Tai buvo naujas, šviežias žvilgsnis į orderinę architektūrą, paremtą Graikijos ir Romos paveldu. Ši nauja, švarų Antikos atgimimo impulsą davė **Herkulanumo ir Pompejų atradimas** XVIII a. viduryje. Smalsuoliai iš visų šalių, taip pat ir Lietuvos traukė pažiūrėti atradimą. Naujasis vadinas grec užvaldė Europą. Romėnų ir graikų meno motyvai buvo atkartojuomi visuose menuose

– nuo architektūros iki porceliano ir tapetų. Pakito požiūris ir į konstrukciją, ir į dekorą – reikalauta aštraus proto ir logikos, atsisakyta jausmingų spalvų ir rokoko puošybos elementų, taikyta rami logiška kompozicija, pasteliniai spalvų kulkli spalvinė palete, kurią galėjo papildyti ochros, terakotos, sodrios raudonos spalvos. Būtent tokios, kokias atkasant Pompejų atrado tyrejai gruviėsiuose. Tačiau iš esmės interjerai tapo šviesūs ir lengvi, šiu dienų terminais kalbant, tai buvo minimalizmas. To pavyzdis – Vilniaus universiteto Jonų bažnyčios interjere tik kelis dešimtmiečius skiria vėlyvojo baroko aitorius ir likusi atnaujinta jau klasicizmo stiliumi jo dalis.

Bet čia kalbu apie architektūros apvalkalą – eksterjerą ir interjerą. O kaip keitėsi namų vidaus struktūra? XVIII amžiuje Europoje dvarų rūmų architektūroje reikalauta eilės bendro naudojimo patalpų, jau neapsiribota tik viena daugiaufunkce sale, ir čia pavyzdžiu tampa prancūzų gyvensenos modelis, kuris atispindi namų planavimą ir plačiai propaguojamas prancūzų architektūros teorijoje.

Tokiam naujam prancūziškam planavimui bei klasicizmo stiliaus plitimui Lietuvoje įtakos turėjo Lietuvos dirbę užsienio architektai ir Lietuvą sugrię užsienyje praktikavęsi Lietuvos kūrėjai, tarp jų – garsiausiai: architektas **Laurynas Gucevičius** ir tapytojas **Pranciškus Smuglevičius**. Abu, tapę Vilniaus universitetu profesoriais, paklojo pamatus klasicizmo tolimesnei raidai Lietuvos. Gucevičius, mokėsis Romoje ir Paryžiuje, grįžęs Vilniuje diegė prancūzisko klasicizmo mokyklą.

XVIII a. Prancūzijos rūmų architektūroje plito nedidelių, priemiestio vilų, maison de plaisance tipas, kuriam buvo pritaikyti kilnių proporcijų ir kilmingojo gyvenimui derantis namų planavimas nedideliam pastate. Tokie pastatai turėjo atgarsi ir Lietuvos. Tai rodo ir Gucevičiaus mokytojo Martyno Knakfuso **pavyzdiniai dvarų projektai**, kurie nors ir skirtinių dydžiu, tačiau kilnumu nesiskiria. Pirmasis skirtas „ženotam“ (didesnio ploto, – red. pastaba) ir „neženotam“ šeimininkui.

Autorius prie Dobriškės dvaro.

Skirtingo dydžio rūmams taikytas panašaus principo planavimas. Antai didikai Sapiegos Ružanuose statės grandiozinio dydžio rūmus, o pusdidikiai Zabielaus Pacėzeriuose – žymiai mažesnius, tačiau nepaisant dydžio – jų planavimas, taigi ir kardinės gyvenimas, sukosi tokiu pačiu ritmu, galiojo tokis pat rūmų ceremonias, etiketas, tik erdvės buvo mažesnės.

Skirtingo dydžio rūmuose taikytis ir skirtingi orderiai. Pasitelkiant **tris pagrindinius orderius** buvo kuriami išgryntos racionalios estetikos kūriniai. Pagal tuošnumą sudėtingiausias buvo **korintinis**, jis pritaikytas kunigaikščių Sapiegų Ružanuose rūmuose. Už jį kulklesnis **jonéninis** pritaikytas mažesniuose Zabielaus rūmuose, o štai seniausia graikiškojo orderio rūšis iš trijų – **dorėninė**, kuri tiko taip pat ir nedideliams pastatams, tačiau dėl grynumo ir paprastumo dorėninis orderis taip labiausiai naudojamas bei ypač tiko medinių architektūrai, nes **MEDINĖ KONSTRUKCIJA – tai dorėniškojo orderio prototipas**.

Štai medinio graikų pastato, kuriame taikytas dorėniškasis orderis, dalys, kurios vėliau buvo identiškai pritaikyti akmens pastatams.

MEDINĖ ARCHITEKTŪRA IR KLASICIZMAS

Kalbant apie medinius dvarus, svarbu paminėti, kad iki klasicizmo barokinėje Lietuvoje dominavo išskirtiniai medinė rūmų architektūra – mūriniai, galima sakyti, buvo išsimintis. Klasicizmo epochoje, XVIII a. paskutiniame ketvirtupyje – XIX a. pirmoje pusėje, mūriniai rūmų skaičius dvarų sodybose pradeda augti, o kalbant apie aukščiausio sluoksnio kilmungosius, tai neabejotinai dominuoja (Bliništrubiskių ir Unigurmužos pavyzdžiai). Klasicizmo stiliumi plisti prisidėjo ir išaugės švietimas, irdažnėsnelės kelionės po Europą. Leidėjai, pateikdami klasicistinių namų pavyzdiniai projektus, pastebėdavo, kad pagal tokius galima statyti ir medinius rūmus.

Vienus iš pirmųjų medinius klasicistinius rūmus LDK sukūrė italių architektas Carlo Spampani (1740-1783) kunigaikščio Juozapo Mika-

lojaus Radvilos **Radzivilimonto**, kurio puiku išsilavinimu pasirūpino dėdė Jaronimas Florijonas Radvila, dvaro sodyboje (Naugarduko vajadžija) 1780-1783 metais. Jie netrukus tapo pirmavaizdžiu tolimesniems projektams. Deja, apie jų interjerą žinoma nedaug, tačiau apdaila nesiskyrė nuo mūrinų rūmų. Grindis dengė parketas, sienas puošė architektūrinė apdaila, valgomajame buvo raudono marmuro židinys, grindis dengė parketas.

To paties architekto buvo sukurti ir Tadeušo Kociolos **Bienicos** dvaro rūmai (Ašmenos pav., Vilniaus vajadžijoje) apie 1779-1781 m.: profesionaliai sukurti židiniai, modernios naujo tipo baltų koklių krosnys, meninės parketai, vėlyvojo klasicizmo baldai, kurie dėl savo tvirtumo ir puišios kokybės išliko ir buvo tebenaudojami ir XX a. pradžioje. Juos matome nuotraukose.

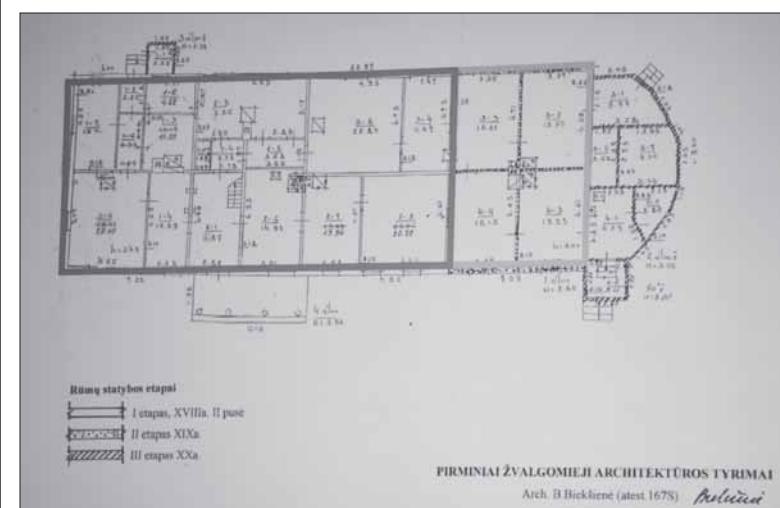
Itin įdomūs Liudviko Tiškevičiaus **Aradnos** rūmai, kurie, manoma, buvo projektuoti saksų architekto Szymonog Bogumiilo Zugo XVIII a. paskutiniame ketvirtupyje, o itin aukštos kokybės interjerų apdaila atkeliau iš Paryžiaus. Itin išplito šiuo laikotarpiu popieriniai sienų apmušalai, o ankstesnius baroko sunkius aksomus, brokatus keitė lengvi medvilnės, šilkos audiniai.

Senesni barokiniai dvarai, kurie buvo dar geros būklės, buvo atnaujinami pagal klasicizmo poreikius. Pavyzdžiu, Aristavos dvarą, kurį statė pusdidikiai Zabielaus ir kuris paveldėjimo keliu atiteko Medekšoms, pastarieji atnaujino pagal naują klasicizmo madą: pertvarkė vidaus išplanavimą bei sukūrė naują Pompejų ikvėptą dekorą. Salės, kuri taranavo kaip valgomasis, interjerą ypač įdomus, nes atispindėja mažiau išsilavinusius pusdidilių neišprusimą, klasicizmo architektūros nesuvokiama ir padarytas orderines kladas.

Tai yra aukščiausio sluoksnio didikų pavyzdžiai. Ir nors Moravskiai buvo sujais susigiminiavę, tačiau tokį didelių ir prabangių rūmų sau leisti negalėjo, net ir medinių. Tačiau, kaip ir minėta anksciau, net ir kulklesniuose mediniuose rūmuose galėjo būti panašiai suplanuotos palapos, skyresi, žinoma, jų dydis, me-

Ustronės dvaras.

PIRMINIŲ ŽVALGOMIEJŲ ARCHITEKTŪROS TYRIMAI

Arch. B. Bickiene (ašt. 1678) *Belviliai*

Rūmų etapai:

I etapas, XVIII. II pusė
II etapas XIXa.
III etapas XXa.

Ustronės dvaro planas. Juodame kontūre pažymėtas pradinis pastatas. Priestatai atsirado vėliau.

džiagų kokybę, meninė architektūros kokybę, interjero apdaila, baldai. **Pažvelkime, kaip atrodė Moravskijų lygio stambių–vidutinių bajorų klasicistinių dvarai.** Stambaus **vidutinio** bajoro medinio klasicistinio dvaro rūmų pavyzdžiu būtų Paliesės dvaras Panevėžio rajone, kuriame pakankamai profesionaliai taikytas dorėninis orderis, deja, ne išengta klaidų – antablemente trūksta frizo. Dobriškės dvare netoli Kauno taikytas ne romeniškas, kaip dažniausia buvo Lietuvoje mediniuose dvaruose, o graikiškas orderis. Tai bene vienintelis man žinomas tokis pavyzdys. Antai medinė kolona turi kaneliūras. Tačiau ir čia antablementas su triglifais ir metopomis nebuvu suformuotas. Taip pat minėtinį Jutkonių, Džiuginėnų, Pavirvyčio mediniai vidutinių bajorų klasicistinių dvarų rūmai. Tokie vidutiniai bajorai **gyveno patogiai, pasiturinčiai**, tačiau tokio „liukso“, kaip Radvilos ar Tiškevičiai, sau leisti negalėjo. Be abejo, tai atispindėja ir namų didume, ir tuošnume.

Interjeras. Kaip atrodė XVIII a. pab. – XIX a. I pusės vidutinio dvarininko rūmų interjeras, atskleidžia piešiniai iš **Ceslovo Moniuškos** albumo ir dienoraščio, kuriuose užfiksuoti vidutinių Ubelės ir Radkovčiūnos dvarų bajorų namų interjeras su vėlyvojo klasicizmo baldais. Tikėtina, kad panašūs galėjo stovėti ir Moravskijų dvare. Piešiniuose užfiksuotas mięgamasis ir kabinetas, kuriame – lova su baldakimu, sekretoras, lygių koklių krosnis, lentų grindys, sienas puošiantys paveikslai.

Taip pat patalpas puošė Pompejų indų formų ikvėpti indai, baldai, piešiniuose pavaizduotos ir įvairios kasdienės veiklos. Šiuo laikotarpiu dar ne visi vidutinių bajorų namai turėjo valgomusius kambarius, to dėl piešiniuose matomas daugiaufuncis gyvenamasios kambarys, kuris, reikaius esant, atstumus išskleidžiamą stalą, **vadinamą anglisku**, tarnavo ir kaip valgomasis. Kambario svarbą išduoda esanti krosnis ir židinys kartu. XIX a. viduryje, kuo met Moravskis rašė savo tekstu, net ir vidutinių dvarų rūmai jau buvo patogiai įrengti, juose puikavosi vely-

vojo klasicizmo bydermėjero laikotarpio baldai, namus puošė kambarinės gėlės. Taigi namai tapo patogūs ir jaukūs šių dienų prasmes. Taip galėjo atrodyti ir panašiai baldais apstatyti Stanislovo Moravskio dvaro rūmai Ustronėje.

Pažvelkime į Stanislovo Moravskio Ustronės dvaro medinius rūmus

RŪMŲ STATYTOJAI. Rašytojo Stanislovo Moravskio (1802-1853) Ustronės dvaro rūmai, kuriuose jis gyveno ir kūrė, buvo statyti kiek anksčiau. Rūmus galėjo statyti Stanislovo tėvas, karaliaus Stanislovo Augusto Poniatovskio šambelionas Apolinaras Moravskis (?-1838 m.) ir jo žmona Marijona Semaškaitė (1783-1813) laikotarpiu tarp 1808-1838 metų (nes dvaras jis pradėjo valdyti tik nuo 1808 m.). Tačiau taip pat juos galėjo statyti Marijonos tėvai, bajorai Semaškos, dar XVIII a. paskutiniame ketvirtupyje, nes dvaras Moravskiams atiteko kaip kraitis. Anot Roman Aftanzy, rūmus statė Semaškos. Galbūt ateityje atlitti dendrologiniai ir istoriniai tyrimai galės tiksliau atsakyti iš šių klausimų, o dabar nereiktų atmetti versijos, rūmus galėjo pastatyti ir Apolinaras Moravskis.

Jei išties naujus rūmus statė tėvas Apolinaras Moravskis, jis, kaip karaliaus šambelionas, neabejotinai su geriausiais klasicizmo pavyzdžiais buvo susipažinęs karaliaus dvare. Kadangi Moravskiai buvo susigiminiavę su Radvilomis, tai turėjo būti matęs ir Radziwiłlomis, nes gimėnaičio Ignacijus Moravskis, vėliau jo sūnėas Karolis (Karol Morawski, 1767-1841), gyvenusio taip pat mediniame klasicistiniame Zaušės dvaro, kaimynystėje, tik už 34 km buvo įsikūrę klasicistiniai Radzivilimonto rūmai. Radvilų ir Moravskų giminės jungė ne tik meilė klasicistinio stiliums rūmams, bet saistė ir giminystės saitai. Antai Karolis Morawski buvo Radviliatės sūnus, o ir savo dukterį ištekino už paskutiniojo Nevydiaus Radvilos. Taigi Moravskiai su klasicizmo geriausiais pavyzdžiais buvo susipažinę puikiai.

(Nukelta į 5 p.)

Klasicizmo
atspindžiai

Stanislovo Moravskio dvaro rūmuose

(Atkelta iš 4 p.)

Atidžiau panagrinėkime klasicistinius Ustronės dvaro rūmus

XIX a. II pusėje rūmai buvo du kartus išplėsti: pradžioje pristatant 7 metrų ilgio priestatą rūmų desinėje, o XX a. pradžioje – dar 2 metrų pusapskritį priestatą. Apie juos šiandien nekalbėsime, susitelksime tik į klasicistinius rūmus, kuriuos gyveno Stanislovas Moravskis.

Pamatai ir sienos. Dvaro rūmai stovėjo ir tebestovi ant mūrinio pamato. Buvo rekomenduojama juos statyti ant uolekties aukščio, 60 cm, pamatų šiuo atveju rekomendacijos, panašu, laikytasi. Reikėtų paminėti, kad klasicizmo metu pamatai medinių pastatų architektūroje buvo dar retas dalykas ir tik pradedantis plačiau plisti. Taigi pastatas jau buvo modernus. Pamatai, kaip ir kaminai, buvo **balinti kalkėmis**.

Sienos, ant Romano Aftanazy, buvo **maumedžio**. Tačiau nesant tyrimų patvirtinti ar paneigti to negaliu. Iprastas sienų (patalpu) aukštis siekė 2,6–3,25 m, Moravskij dvaro sienos buvo aukštesnės, apie 3,5 m. Ilgis ir pločio santykis buvo rekomenduotas 1:1,5–2. Ustronės pastato plotis yra 10 metrų, ilgis – 20 metrų. Taigi proporcija 1:2 puikiai atitinka architektūros teorijos rekomendacijas. Lubų aukštis jau žemesnis nei barokinė rūmų ir siekia 3,5 m.

Sienų spalva. Galbūt Stanislovo Moravskio laikais namas buvo visas tinkuotas ir baltintas, o namo kamprus puošė rustai, nes būtent taip jis pastatai pavaizdavo savo piešinyje. Taip buvo tinkuoti ir balinti Žemaičių, Pavirvyčio, Rūtelio dvarai. Tačiau vėlesniame periode namas paliktas netinkuotas, baltintas tik pamatas, portikas, durys ir langai. Galbūt XX a. pr. matomi ne rāstai, o horizontalus apkalimas plačiomis lentomis, nes šiu laikų apkalimas yra siauromis lentomis. Fasadų apkalimas plito nuo XVIII a. pab., didikų mediniuose rūmuose apkalimas imitavimo plynas (Radziviliontuose, Aradnoje), o vidutiniai bajorai pastatus apkaldavo vertikaliomis lentomis, horizontalus apkalimas būdingas vėlesniams laikotarpiui. Tradiciškai klasicistinių namų kertės dekoruotos **rustais**. Tokius matome ir Ustronėje.

Stogas. Rūmus dengė klasicizmui būdingas lėkštasis, neaukštasis, keturšlaitis, gontais dengtas stogas, jis turėjo vėdinimui skirtas angas. Klasicistinis stogas turėjo būti tik 1/4 (arba 1/3) pastato pločio, o ne 1/2, kaip anksčiau. Amžininkai laikė, kad tokis lėkštasis stogas turi būti save gerbiančio bajoro name, nes auksči stogai tinka plėty manufaktūroms. Toks žemas itališkas stogas atrodo lengvas, gražus. Visgi pripažystama, kad mansardinių stogai patogūs dėl sniego, nes jis neuzsilaiko, be to, pastogėje daug vietas. Stogo ir sienos santykis artimas 1:1. Tokie kulkūs, paprasti,

minimalistiniai stogai buvo didelė naujovė ir pakeitė ankstesnius itin aukštus, sudėtingos konstrukcijos dvipakopius barokinius stogus. Tai rodė savininko pomėgį naujovėms, paprastumui, kulkiam ir nuosaikiam elegantiskumui.

Kaminas. Virš stogo iškielę **vienas kaminas**. Klasicistiniame name vienas kamino galėjo išduoti vieno didžiojo kamino buvimą, bet iš pirminių žvalgomųjų tyrimų matyti, kad tokio šiuo metu jau nėra. Galbūt jis buvo, bet vėliau buvo išardytas? Tačiau jei rūmai statyti XIX a. pr. Apolinaro Moravskio, didžiojo kamino galėjo jau ir visai nebūti, nes tuo metu jau buvo pakites šildymo tipas, rūmai buvo apšildomi švediško tipo krosnimis. Tad ateityje atlikus išsamius architektūrinius tyrimus, esu tikras, pavyks rasti atsakymą į klausimus, susijusius su šildymu.

Durus ir langai. Lauko durys buvo dvivėrės, išprūdinės, dažytos. Klasicizmo vietinėje architektūros teorijoje buvo siūloma fasade, kuo met durys yra centre, iš šonų simetriškai planuoti vienodą skaičių langų. Taip buvo padaryta ir Ustronės atveju, iš portiko šonu yra po 2 langus, tradiciškai gale paliekant pauzę. Tokia pauzė buvo ir Tiškevičių Aradnoje. Klasicistiniai langai privalejo būti stačiakampiai, ne pusapskrictiai kaip barokiniai, turėti 6–8 dalių atitvėrimus. Tokie čia ir yra, turėti 6 atitvėrimus, puošė baltą klasicistinį apvadą. Langai buvo aptrauktū tuliui, kurie išeido gryną orą, kartu neleido iš išorės matyti, kas yra viduje, tiesa, būnant viduje, viskas matési (iš Stanislovo Moravskio laiško Malevskiams, 1838 m.). Nežinia, ar Stanislovo Moravskio laikais buvo langinės, galbūt ne, nes jis savo piešinyje jų neparodo. Visgi klasicizme jau buvo filinginės ar dažniau vertikalių lentų langinės. Vėlyvose nuotraukose jau matomas baltos langinės, vėliau jos buvo jau nebe Baltos ir turėjo 6–8 dalių atitvėrimus, stogo proporcija. Tai kelia šio statinio vertę ir leidžia manyti, kad vien dailidės paslaugomis nebuvo pasitenkinta, ir prie rūmų projektavimo galėjo prisidėti profesionalus architektas, galbūt net ir iš Vilniaus universiteto aplinkos, kuriame tuo metu plačiai diegti klasicizmo architektūros principai, taip pat projektuota ir medinė klasicistinė architektūra. Žinant tai, kad Stanislovo tėvas Apolinaras Moravskis buvo masonas, tarp kurio bičiulių buvo nemažai universiteto aplinkos žmonių, tai išties tikėtina.

kad kolonus turi visas reikalingas toskaninio orderio dalis! Tai rodo ir užsakovo, ir dailidės ar architekto, jei tokio būta, deramą išsilavinimą. Tiesa, kapitello kaklelis yra kiek kitaip sukonstruotas, palyginus su Radvilų ar Tiškevičių medinių rūmų doréninių portikų orderio kapitello kakleliais.

• **Antablementą** sudaro architravas, frizas, jie, kaip ir dera, yra lygūs. Juos turėjo skirti tenija, galbūt jos ir nebuvu, o gal jis buvo kaip profilis pridėta arba tapyta, tačiau jos jau nebeliko. Ant architravo, kaip išprasta klasicizme, buvo inskripcija, užrašas, pasveikinantis svečią ir atspinantis šeimininko nuostatas, vertibes. Pradžioje jis buvo užrašytas lotynų kalba: LABORI, AMICITIAE ET PACI, vėliau lenkų: PRACY, PRZYJAZNI, POKOJOWI (liet. Darbai, bičiulystei ir taikai). Tokia užrašų praktika buvo itin dažna Renesanso ir Baroko architektūroje, tačiau neišnyko ir klasicizmo laiktarpiu.

• **Timpanas.** Moravskio priesinėje galima matyti, kad Jame buvo dekoratyvus siužetas. Paprastai tokiose vietose klasicistiniuose dvaruose buvo herbine kompozicija. Tačiau jau XX a. pr. timpanas yra baltai dažytas.

Lietuvoje didelė dalis medinių klasicistinių dvarų rūmų yra sukurti nesuvokiant klasicizmo esmę, tik kopijuojant ir interpretuojant jų formas. Tačiau šiuo atveju tai, kad orderyje galima atpažinti visus elementus, panašu, buvo gerai suvokiama klasikinės architektūros svarbiausi elementai. Galbūt dailidei nepavyko tobulai pertekli kapitello proporcijų, tačiau panašu, kad to buvo siekiama. Taip pat itin stropai suprojektuotas fasadas, langų išdėstymas, stogo proporcija. Tai kelia šio statinio vertę ir leidžia manyti, kad vien dailidės paslaugomis nebuvo pasitenkinta, ir prie rūmų projektavimo galėjo prisidėti profesionalus architektas, galbūt net ir iš Vilniaus universiteto aplinkos, kuriame tuo metu plačiai diegti klasicizmo architektūros principai, taip pat projektuota ir medinė klasicistinė architektūra. Žinant tai, kad Stanislovo tėvas Apolinaras Moravskis buvo masonas, tarp kurio bičiulių buvo nemažai universiteto aplinkos žmonių, tai išties tikėtina.

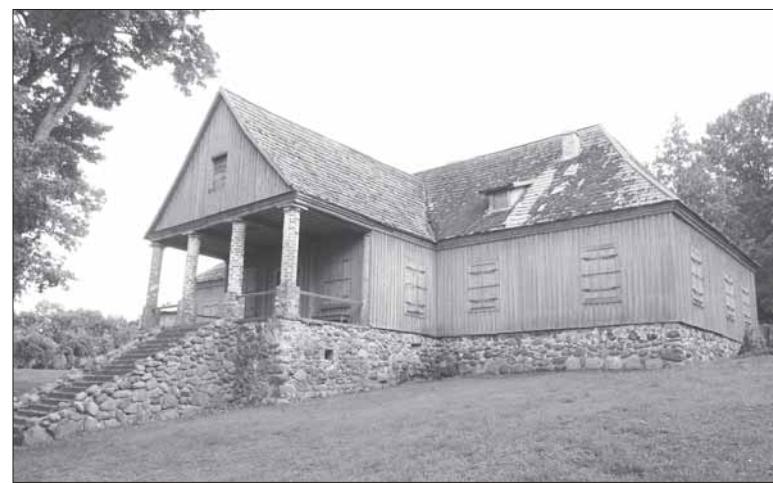
Užekime į Stanislovo Moravskio dvaro rūmų vidų

Vestibiulis, vadinamas sienis, sienys – tai pati pirmoji, reprezentacinė patalpa. Paprastai ji buvo erdvė, nors jau gerokai mažesnė nei barokinio rūmuose. Jame svečius pasitiko dar viena inskripcija, tik jau ne lotynų, o lenkų kalba. Šią lentą buvo pakabinęs Stanislovo tėvas.

*Žmogus iš didelio būrio
Kai sielvartai jų užgrīva,
Traukiši į Nuosalę mielą
Šnekėtis su savo siela.
Čia nuolat mąstymas rimsta,
Nutolinta minėt kartelė
Ir praeities verčia knyga,
O ateiti regi artėjant.*

Deja, kitų patalpų planavimas šiame etape nežinomas. Kad ir kaip stengiausi atkurti patalpų išdėstymą su turimomis skurdžiomis ziniomis, prisipažinsiu, man nepavyko. Iš atliktu pirminių žvalgomųjų architektūrinių tyrimų matyti, kad vidinis klasicistinis dvaro rūmų pertvarų tinklas buvo koreguotas ir keistas. Ateityje atlikus konstrukcijų išsamius architektūrinius bei polichromijos tyrimus, esu tikras, pavyks nustatyti pirminių patalpų planavimą.

Tačiau, kad dvaro rūmai viduje buvo puošnūs, galima neabejoti. Vie-

Ilguvos dvaras.

nas iš pavyzdžių – **dvivėrės durys**, kurios turėjo vesti į vieną iš pagrindinių reprezentacinių patalpų. Architektūros teorijoje buvo rekomenduota klasicistines duris reprezentaciniuose pastatuose daryti be slenkščių, 1–1,3 m pločio ir 2,2 m aukščio. Šios – profesionalių meistrų darbo klasicistinių durys, kuriose išmaniai taikyti architektūros žinios. Išprūdinės dažytos durys turėjo virš durų supraportą, kas rodo šių durų reprezentacinių pobūdį. **Lubos** lygios – kaip ir būdinga klasicizmu ir aptinkamos tik ir stambių vidutinių dvarų rūmuose, taigi – prabangios.

Apie **sienų apdailą** žinių neturime, bet tikėtina, kad jos buvo dekoratyvus siužetas. Paprastai tokiose vietose klasicistiniuose dvaruose buvo tinkuotos ir dažytos arba tapetuotos. Kadangi durų meistrai gamino ir **parketą**, matant tokio aukštų lygio duris, nelieka abejonių, kad ir parketo Moravskij dvaro būta. **Krosnys** klasicizmo metu buvo paprastai **baltos, pelenų spalvos**. Turėjo būti ir **židiniai**, kurie buvo naudoti ne tik greitam pasišildymui, bet ir pasišvietimui, ir patalpų vėdinimui. Moravskio laikais vienintelis šviesos šaltinis, be židinio, buvo žvakės.

Reprezentacinius kambarius puošė garsių dailininkų paveikslai, kurių daugumą surinko dar Stanislovo Moravskio tėvas Apolinaras. Stanislovas mini buvus: Juzefo Peškos, Juozapo Oleškevičiaus, Kasvero Jono Kanėvskio, Januarijaus Suchodolskio, Aleksandro Orlovskio, Jono Rustemo, Polikarpo Josteikos, Marcelino Januškevičiaus, Juozapo Hiliaro Glevackio, Jano Kristiano Gladysiaus ar Jono Moraciškio dailės kūrinius. Mini ir Italų meistrai darbus: brolių Lampi, Francesco Albani ir Rafaelo Santi.

Zinoma, kad ir pats Stanislovas bendravo su dailininkais Rustemu, Orłowskui, Kanėvskiu, Oleškevičiu, ir kitaip. O garsieji portretistai Kanėvskis ir Oleškevičius, tapę įvairių didikų portretus, Sankt Peterburge nutapę ir Moravskio portretus, vėliau kabojusius Ustronės dvare. **Giminės portretai paprastai kabodavo valgomajame.** Galbūt valgomajame kabojo karaliaus Jono Sobieskio su laurų vainiku ant galvos portretas. Galbūt valgomajame, bet labiau tikėtina kabinete, galėjo kaboti žymaus karvedžio Stepono Černieckio portretas, sukilių didvyrių Tado Kosciuškos, Juzefo Poniatovskio, Juzefo Sowinskio atvaizdai. Galbūt čia kabojai ir Stanislovo tėvo Apolinaro portretas, kuris taip pat buvo sukiliimo dalyvis.

Galbūt **kabinete** buvo laikomos Ignoto Lukoševičiaus iš Darsūniškio dovanota **spinta su paukščių iškamšomis**, kurią Stanislovas laikė tikra namų puošmena. Vėliau jos buvo dovanotos Tado Ivanauskio muziejui. Beje, tokios pat paukščių iškamšos buvo eksponuojamos ir Tyzenhauzų dvare, tad atitiko laiko dvasią. Dabar

iškamšos iš Tyzenhauzo yra Kaune, Tado Ivanauskio muziejuje. Taigi abi kolekcijos susitiko Kaune. Ustronėje buvo ir drugelių rinkinys, kuriuos Stanislovas pradėjo kolekcionuoti dar vaikystėje. Šią kolekciją padanojo Vilniaus universitetui.

Rūselis. Moravskis mimi rūmuose buvus rūselį. Šiuo metu negaliu atsakyti, kur jis buvo, bet šio periodo dvaruose jis paprastai būdavo išrengtas prie valgomojos esančioje patarnavimui, indų bei maisto podeliui skirtoje patalpoje, vadinaname kredense. Jame S. Moravskis laikė 20–130 metų senumo vynus ir kitus gėrimus. Paprastai tie kiti buvo midus ir sena degtinė (tiksliau – samanė), vadinauojomo „starka“, kuri galėjo būti laikoma ir 40 metų. Tai – lietuviškas viskis.

Kokia situacija rūmuose šiandien? Pirmiausia reikia pasidžiaugti šiuo kasmetiniu renginiu, skirtu S. Moravskui, kurio siela yra dr. Reda Griškaitė. Ačiū daktarei. Jos dėka, Ustronės klasicistiniai mediniai dvaro rūmai kiekvienais metais išnyra iš užmarštis.

Šiuo metu rūmuose gyvena kelios šeimos, kaip juos išgali, taip prižiūri. Tačiau reikia pripažinti, kad šie beveik pustrečio šimto metų mediniai dvaro rūmai yra avarinės būklės. Yra parengta **projektavimo ir tvarkymo darbų programa**. Joje numatyta atlikti:

- avarijos grėsmės pašalinimo darbus,

- fotogrametrinius apmatavimus,

- atlikti fotofiksavimą,

- suformuoti saugotinų elementų sąrašą,

- atlikti istorinius tyrimus,

- žvalgomuosius architektūrinius tyrimus (fasadų angos ir apdailos, priestatų, jėjimo laiptų, stalių gaminių, vidas apdailos būklės vertinimas),

- konstrukcijų tyrimus (pamatų, sienų, perdangų, stogo konstrukcijos).

Taigi darbų laukia daug. **Atlikus šiuos tyrimus, bus galima dar kartą susirinkus kalbėti apie jų architektūrą, be abejio, išsamiai**, ne taip, kaip ši karta, kaip Stanislovas Moravskis pasakyta.

Š VISUR PO TRUPUTI.

Šaltiniai ir literatūra:

(Stanislovo Moravskio sudarytas inventoriis Ustronės dvaro aprašymas, 1845 metų sausio 29 diena), LVIA, f. 394, ap. 8, b. 694.

Ustronės dvaro (žemės) planai (yra krygoje archyvo nr.)

Asta Meškauskienė, Birutė Biekšienė, Projektavimo ir tvarkymo darbų programa, Jundeliškių buv. dvaro sodyba IP537 At, Jundeliškių kaimas, Birštono savivaldybė, Vilnius 2004.

„Broliai bajorai“
„Nuo Merkinės iki Kauno.“
Birštono savivaldybės Ustronės dvaro rekonstrukcijos projeketas

Rekopis znaleziony w Paryżu. Wspomnienia Stanisława Morawskiego o Marii Szymanowskiej, wstęp i opracowanie Danuty Danek, fotografie Krzysztofa Hejego, Warszawa: Terra Nova, 2013.

Drobinskės dvaras.

„Teskime vasarą su gera nuotaika“...

Miglotai šiltą rytą, liepai užleidus vietą rugpjūčiui, turguje apie štuntą valandą rytą šurmilio buvo mažiau nei įprastai.

Kaip ūkininkų gyvūnų turgavietėje spėliojo prekeiviai, galbūt todėl, kad žmonės jau Covid-19 antros bangos išgaudinti, kitų nuomone, tai įprasta tokiam laikui, kai „jau rudo“. O ji priminė ir astros žiedai, kurių vienas kainavo 0,20 euro, kardeliai po 1,50 euro. Šalmai gėlių įsiūkės Vidas iš Ingavango šluotas jau tik dvi turėjo, kitos buvo parduotos po 1,50–2 euros. Dar buvo likę beržinių vantu, kurių viena kainavo 1,20 euro, o ažuolinė – 1,50 euro. Čia pat ir visad malonia šypsena su pirkėjais besidalijanti Lionė iš Butrimonių su glėbiu savo keptų šakočių. Jie jau pamėgti pirkėjų. O kilogramas kainavo 9 euros. Daiva Valatkienė, atvykus iš Birštono seniūnijos, pirko sėmenų aliejaus, kurio 0,5 litro butelis kainavo 3,50 euro. Pirkėja šį alieju labai gyre, o panaudos su salotomis, kurias ruoš iš pomidorų, avokadų ir kitų priedų, kas namuose auga. Bitininkai siulė šviežio medaus „antrai bangai“ besiuršiant daugiau įsigytį. Pušės litro stiklainis jo kainavo 4–4,50 euro. Ūkininkai net kainos nesakė, tik būrelyje juokavo, mat nedaug ši rytą ir jų. Žinoma, centneris grūdų kainavo įprastai – 8–9 euros. O užklausti apie šviežią derlių, vieną trumpą eilėraštuką padeklamavo apie grūdus, kitas – apie pyragą. Taigi svarbiausia, matyt, ir yra geros nuo-

taikos nestokoti savaje ir ja dalintis. O jos niekad netrūksta ir paukščių, triušių, balandžių augintojams. Vie na paprasta višta kainavo 6 euros, o veislė 10 euros ir daugiau. Antai už altajukų veislės porelę (višta ir gaidys) praše 15 euros, bantaminių kochankinių veislės mažylis viščiukas kainavo 4 euros, kalakučiukas „kaimietukas“ – 3,50 euro, kalakutė – 15 euro. Triuši pagal amžių ir veislė galima buvo pirkti už 5 ir už 25 euros. Mažoka turguj kaimiškų vištų kiaušinių. Dešimt jų kainavo – 1,7–2 euros. Pasak pardavėjos, „ir vištoms reikia išeiti atostogų“. Pieno produktų buvo nemažas pasirinkimas. Kiek daugiau ir prekeiviu. Litras pieno kainavo 0,50 euro, pusė kilogramo sviesto – 4 euros, varškės – 1 euro, pusė litro grietinės – 1,80 euro, sūri pagal skonį bei svorį rinktis galima ir už 2, ir už 5 euros. Kepto sūrio, kuri jau spejė pamėgti pirkėjai, kilogramas kainavo 5 euros. Ta pati šeimininkė gamina ir desertinius sūrius, bet jau buvo išpardavusi.

Gausus pasirinkimas įvairių šviežių daržovių, uogų. Lietuviškų šliauogių kilogramas kainavo 4 euros, braškių – 2,50 euro, 600 gramų indelis aviečių – 2,50 euro, indelis gervuogių – 1,50 euro, kilogramas vyšnių – 1,50–2 euros, slyvų – 0,99–2,50 euro, lenkiškų trėšnių – 3,99 euro. Kilogramas agurkų kainavo 0,70–0,90 euro. Gražių bulvių kilogramą jau galima buvo ir už 0,50 euro įsigyti. Jomis nešina stabtelėjo Marytė, gyvenanti netoli turgaus, Stadiono mikrorajone. Garbaus amžiaus senjorė buvo be kaukės, kaip ir dauguma ši rytą turguje, kurie tikino, jog tai laisva, ne uždara erdvė. Kiti buvo įsitikinę, kad kaukių jau reikia

Pirkėjus malonia šypsena sutinka šimtalaipį kepėja Lionę.

ir jas dėvėjo, „Visais laikmečiais pasaulio didieji žaidžia žaidimus, nuo kurių kenčia paprasti žmonės, – savo nuomonę išreikšė Marytė ir patikino, kad jis jau virusu nebijo. – Kai kurių žmonių labiau bijoti reikia. O kaukę turiu, dėvésiu, kur reikia, ir tik todėl, kad pensijos bau dai susimokėti neužteks“. Bulves, sako, kad anksčiau, kol leido sveikata, augindavo sode, dabar nusiperka po du kilogramus – tiek, kiek pakelia parsinešti. „Kepsiu bulvinį blynų su voveraičių ir spirgučių padažu. Kad būtų valgyti gardžiau, pasikviesiu bendraamžę ir bendravarde. Ir atšvėsime nesenai buvusias vardines. Praeitame turguje pirkau aviečių, jas užpyliau nedideliu kiekiu tikros degtinės. Močiutėms prie blynų jau bus galima užpiltinės ir paskanauti, kad virusai nepultū“. Moters įsitikinimu, kad jos amžiuje jau ir rūkyti pradėti galima – niekas nekenks, tik padės. Ir kas gali paneigt, ji teisi ar ne. Kiekvieno rytas, kaip ir vasara ar gyvenimas – kitokie...

„Priene turguje perki, savo kraštą tu remi!!!“

SKELBIMAS APIE ŽEMĖS, SKIRTOS NAUJIEMS MIŠKAMS ĮVEISTI, PIRKIMĄ

Perkančiosios organizacijos rekvizitai: pavadinimas, kodas, pašto adresas, telefono numeriai, elektroninio pašto adresas

Nekilnojamųjų daiktų paskirtis, pavadinimas ir pageidaujama nekilnojamųjų daiktų buvimo vieta, pirkimo būdas

Pasiūlymų ir nekilnojamųjų daiktų dokumentų pateikimo terminai (ne trumpiau kaip 25 dienos nuo skelbimo paskelbimo dienos)

Interneto adresas, kuriuo pasiekiami pirkimo dokumentai

Kita svarbi informacija.

VĮ Valstybinių miškų urėdijos Priene regioninis padalinys, įmonės kodas 132340880, adresas: Miškininkų g. 2, Ignacavos k., 59149, Priene r. sav., tel. Nr.: (8 319) 60 300, el. p.: prienai@vivmu.lt

Perkama žemė, skirta naujiems miškams įveisti. Pageidaujama žemės buvimo vieta: perkančiosios organizacijos administruojamoje teritorijoje – vienoje iš šių Alytaus, Priene rajonų ir Birštono savivaldybių kadastrinių vietovių: Alovės, Butrimonių, Eičiūnų, Genių, Gervėnų, Kalesninkų, Kančėnų, Kavalčiukų, Krokių, Luksnėnų, Maknėnų, Mergalaukio, Mikalavo, Miroslavo, Nemunaičio, Parečenų, Pivašiūnų, Pocelonų, Praniūnų, Radžiūnų, Rimėnų, Ryliškių, Santaikos, Ūdrrijos, Vaisodžių, Vankiškių, Venciu, Verezbejų, Žuvinto, Ašmintos, Balbieriškio, Išlaužo, Jiestrakio, Jiezno, Juodbūdžio, Kašonių, Klebiškio, Kunigiškių, Leškavos, Medžionių, Meškapievio, Naujosios Utos, Pakuonio, Priene Siolo, Purvininkų, Skriaudžių, Stakliškių, Strielčių, Šilavoto, Užuguočio, Veiverių, Vėžionių, Vyšniūnų, Birštono, Nemajūnų. Pirkimas vykdomas skelbiamu derybų būdu.

Pasiūlymus su parduodamos žemės dokumentais galima teikti iki 2020 m. rugpjūčio 31 d.

Jei kandidato pasiūlymas ir parduodamos žemės dokumentai gaunami pasibaigus perkančiosios organizacijos skelbime nustatytam terminui, šie dokumentai gražinami juos pateikusiam kandidatui, išskyrus atvejus, kai pasiūlymai pateikiami elektroninėmis priemonėmis.

VĮ Valstybinių miškų urėdijos interneto svetainėje www.vivmu.lt skyriuje „Skelbimai“, „Žemės pirkimai“.

Gediminas, Birštonas:

– Nors prabėgo 60 mano vasarų, esu neįdomus, neturiu kuo pasigirti. Bet labai viliuos, kad pati gražiausia ir įspūdingiausia mano vasara dar bus.

Romutė GRINKEVICIENĖ, Stakliškės:

– Labiausiai atmintyje įstrigusios vaikystės vasaros Sudvariškėse. Galbūt todėl, jog tai pats nerūpestingiausias laikas žmogaus gyvenime. Gaila, anksti netekau téčio, su kuriuo siejo ypač tvirtas ryšys. Kartą, kai mama melžė kolukyje karves, o tėtė éjo į fermą, mane užsodino ant arklio ir paleido. Laimė, kad nukritau nuo jo kaip tik toje pievoje, kur mama melžé. Nuo to laiko nejodau, nors arklius labai myliu. Su dviračiu taip pat nuo vaikystės nevažiuoju. Kartą visi kaimo vaikai lėkėm tverti tvoros vestuvininkams. Lékdamas su dviračiu nuo Juozės kalno į krūmus nukritau, susilaužiau ranką ir pamiršau dviratį.

Kad ir labai pavargės tėvas nuo darbų, kai mokiausis Jiezne, atvažiuodavo pasiūmti, nes kartą pareidamos namo su drauge iš mokyklos per Anglininkų mišką ant kelmo pamatėme kiaulės galvą. Išsigandusios nešėm kudašių. Nuo to laiko tėvukas ir nuveždavo, ir parsiveždavo. Ypač įsiminė kelionės namo arklio traukiamomis rogiemis, ypač kai žiemos gilios būdavo. Atsimenu ir mylimiausią renetinių obuolių skoni. Kai įstojau mokyties į Kauną, dieudamas Aleksius Kandratavičius manės labai laukdavo ir sakydavo, jog renetiniai obuoliai – bus Romutei.

Rodos, dar vakar, nors daug tų vasarų prabėgo, su broliu Pranu krėtėm visokias išdaigas. Tėvai buvo palikę vienus ganysti žasiukus. Aš suvariau juos (Nukelta į 8 p.)

Priene rajono savivaldybėje – šeši COVID-19 atvejai

(Atkelta iš 1 p.)

syklų ir galiojančių aprībojimų.

Prasōma gyventojų, pasireiškusių gripui būdingiems ligos simptomams – karščiavimui, kosuliu, gerklės skausmui ar pasunkėjusiam kvėpavimui – po kontakto su tiketinu koronaviruso nešiotu, norint pasikonsultuoti, kilus klausimui, skam-

binti nemokama Koronaviruso karštaja linija 1808.

Gyventojai raginami būti atsakingiems, paisyti visų oficialių sveikatos specialistų rekomendacijų – dėvėti veido kaukes, laikytis socialinio atstumo, kosėjimo, čiaudėjimo etiketo, plauti rankas, saugoti save ir aplinkinius.

Komisijoje svarstyti eismo saugumo klausimai

(Atkelta iš 2 p.)

apsunkintų priešgairinės apsaugos tarnybos transporto judėjimą Lukšos gatvėje.

Posėdyje pritarta prašymui dėl automobilių stovėjimo vietu neigaliųsiems įrengimo prie buvusio „Saulutės“ lopšelio-darželio ir nutarta įrengti kelio ženkla Nr. 333 „Stovėti draudžiam“. Komisija atidėjo Priene seniūnijos prašymo dėl kelio ženklo, ribo-

jančio masę iki 15 t, įrengimo Pelkių gatvėje, svarstymą. Pažymėta, kad masę ribojantys ženklai sutrikdytų atliekų išvežimą, ir nutarta stebeti kelio būklę.

Atsižvelgdama į Pakuonio sen. Daugiagirės k. gyventojo prašymą dėl saugaus eismo priemonių įrengimo Nemuno g., Komisija nutarė įrengti kelio ženkla Nr. 329, ribojantį greitį iki 30 km/h (2 vnt.).

Priene r. savivaldybės informacija

Nusikaltimai Nelaimės

Eismo įvykis

Liepos 30 d. apie 14 val. 20 min.

Priene r., Stakliškių sen., kelio Vilnius-Priene-Marijampolė 76 km susidūrė automobilis „VW Transporter“, vairuojamas vyro (g. 2000 m.) ir kroviniinis automobilis „Volvo FH“ su prikabinta puspriekabe, vairuojamas vyro (g. 1963 m.). Eismo įvykio metu nukentėjo automobilio „VW Transporter“ vairuotojas, jis išvežtas į Kauno klinikas, ir keleivis (g. 1978 m.), kuris išvežtas į Alytaus ligoninę.

Už vairo – neblaivūs ir neturintys teisės vairuoti

Liepos 31 d. apie 17 val. 05 min.

Priene r. sav. buvo sustabdytas automobilis „VW Passat“, kurį vairavo vyras, gim. 1999 m., gyv. Priene r.

sav., neigijęs teisės vairuoti minėtą transporto priemonę ir kuriam nustatytas 2.83 prom. girtumas. Vyras buvo sulaikytas pagal LR BPK 140 str. ir uždarytas į Alytaus AVPK arestinę.

Rugpjūčio 2 d. apie 16 val. 15 min. Prienuose, Algirdo g., konflikto metu vyras (g. 1945 m.) smurtavo prie savo su tuočtinę (g. 1949 m.). Itariamas buvo sulaikytas ir uždarytas į arestinę.

Smurtas

Rugpjūčio 2 d. apie 16 val. 30 min. Prienuose, Žaliakalnio g., konflikto metu vyras (g. 1945 m.) smurtavo prie savo su tuočtinę (g. 1949 m.). Itariamas buvo sulaikytas ir uždarytas į arestinę.

Parengta pagal Alytaus apskrities VPK pirmėn informaciją

PIGIAUSIOS PASKOLOS IR REFINANSAVIMAS! * Paskolos nuo 100 eurų iki 10000 eurų, laikotarpiai nuo 2 mėn. iki 48 mėn.; * Paskolų ir kt. skolų refinansavimas (antstoliai, „Sergel“, „Gelvora“, „Bitė“ ir kt.); * Galimybė pasiskolinti papildomai, mažos palūkanos. Pvz., pasiskolinkite 100 eurų ir per 3 mėn. grąžinkite tik 110 eurų. Teirautis tel. 8 601 50 935, Ričiardas.

Naudingi patarimai

Pagelbės druska

Nemažai rūpesčių buityje mums padeda išspręsti druska. Jos dėka sutaupau šeimos biudžeto, nes nereikia pirkti brangių valymo priemonių. Štai keletas patarimų, kurie, tikiuosi, pravers ir jums.

Ar žinote būdą, kaip prižiūrėti šilkinius gaminius? Išplautus tamšaus šilko drabužius perskalauju šiltame pasūdytame vandenye, o margas šilkines sukleles, palaidines, skareles – šaltame pasūdytame vandenye (8-101 vandens įberiu stiklinę druskos). Tada šilkinių audiniai ilgiau žvilda, lėčiau blunka.

Stambios druskos iš acto mišiniu (2:1) išvalau patamšėjusių stiklinių, puodelius, taures, krištolių vazas. Stalo įrankiai, perskalauti šiltame sudytame vandenye, blizga it nauji.

Atšipė peiliui išsigalanda lengviau, kai jų ašmenis pirmai trumpai palaikau silpname druskos tipale.

Jums buvo nutikę, kai netycia ant grindų nukrinta žalias kiaušinis, gretinės indelis ar gabalėlis sviesto? Ant slidžių grindų užbarstau druskos iš paliekui 15-20 minučių. Tada grindis išvalau drėgna šluoste.

Südytas vanduo išveja iš „nekiestus svečius“ iš žalių daržovių, grybų. Tarkim, kopūsto gūžę ar iš miško parneštus šviežius grybus pamerkiai 1-1,5 val. iš südytų vandenų. Netrukus smulkūs kenkėjai pasišalina. Beje, švieži grybai parą nesuges, jei juos nuplikysite südytu verdančiu vandeniu.

Jei vakarojate gamtoje esant lietingam orui ir norite užkurti laužą, greičiau išidegs šlapios malkos ar medžių šakos, ant juo užbėrus stambios druskos.

Tad druskos pagalbininkės pamirštį nevalia!

Kristina V.

Sergant katarakta delstį negalima

Akies lėšiukas savo funkcijas atlieka gerai tik tada, kai jis yra skaidrus, tačiau yra tokiai akių ligų, kurios trukdo lėšiukui tinkamai funkcionuoti. Viena iš jų – katarakta.

Katarakta (akies lėšiuko su drumstėjimas) – viena dažniausiai regėjimo netekimo priežasčių. Nors ligos išsvystymui gali turėti įtakos nemažai veiksnių – pagrindinis susigimo rizikos faktorius yra amžius. Sulėtėjus medžiagų apykaitai, akies lėšiukas pradedą drumstėti. Tai natūralūs senatviniai organizmo pokyčiai, tačiau jei lėšiuko skaidrumas ima trukdyti išprastinei veiklai, reikėtų nedelsiant kreiptis į gydytoją. Jaunesniems žmonėms katarakta gali būti nulemta genetiškai, igyta po traumos, pasireikšti kaip kitų ligų (pvz.: cukraligės) komplikacija.

Pagrindiniai kataraktos simptomai

Vienas pirmųjų ligos pasireiškimo požymiu – silpstantis regėjimas, neryškus matymas, lyg pro rūką ar matinių stiklų. Sergant katarakta pacientai pastebi daiktų dvejinimąsi, aplinka matoma su geltonu atspalviu, pasidaro sunku vairuoti automobilių, atsiranda jautrumas ryškai šviesai, nebetinka anksčiau nesioti akiniai. Ligai progresuojant išlieka tik šviesos jutimas, galiausiai žmogus apanka.

Kataraka išgydoma

Kataraktą išgydyti galima tik atlikus chirurginę drumsto akies lėšiuko pakėitimą operaciją. Tai vienintelė

lis efektyvus šios ligos gydymo būdas. Operacijos metu pašalinamas neskaidrus ir implantuojamas dirbtinis lėšiukas. Kataraktos operacija neskausminga, o pasitelkiant naujausias technologijas – ypač saugi ir efektyvi. Regėjimas atgaunaamas tuo pat po operacijos ar praėjus trumpam pooperaciniam periodui. Kadangi pjūvis labai mažas, jo siūti nereikia. Po operacijos nereikalingas stacionarus gydymas, pacientas gali vykti namo.

Svarbu nedelsti

Pastebėjus pirmuosius ligos požymius reikėtų ilgai nedelsti ir pasikonsultuoti su gydytoju. Dažnai žmonės, sužinojė apie ligą, mano, kad operaciją galima atidėti vėlesniams lėšiukui, tačiau tai yra klaidingas mąstymas. Kataraktos operacija ir gydymas yra daug sekmingesnis ligos pradinėje stadijoje, kol nėra labai ryškių pakitimų. Per ilgai laukiant liga progresuoja ir išsvysto vadinamoji perbrendusi katarakta, kuri gali nulemti antrinės glaukomos ar akies skausmų pasireiškimą. Tokiais atvejais kataraktos operacija būna techniskai sudėtinga, padidėja pooperacių komplikacijų rizika, regėjimas atsistato per ilgesni laikotarpį. Jeigu dėl antrinės glaukomos žūsta nervas – regėjimo susiražinti nebeįmanoma.

Operuoja gydytojai profesionalai.

I „Akių chirurgijos centre“ kreipiasi pacientai ne tik iš visos Lietuvos, bet ir iš užsienio. Cia atvykę pacientai gauna aukščiausio lygio oftalmologinės paslaugas. „Akių chirurgijos centre“ naudojama naujausia įrangą, kokybiškos priemonės, operuoja išgamtę darbo patirtį sukaupę savo srities specialistai, gydytojai Saulius Ačas, Algirdas Šidlauskas ir Vytautas Jašinskas. Tai puikū savo srities specialistai, atlikę ne vieną sudėtingą akijų operaciją, kas leido igyti neįkainojamos patirties. Kataraktos operacijos atliekamos pažangiausių būdu – fakomulifikasiacija. „Akių chirurgijos centro“ pacientai profesionaliai pagalbą gauna nelaukiant ilgo eilėse, ypač tai aktualu, jei katarakta sparčiai progresuoja. Sugaišus vos keletą valandų pacientas gali sveikti namuose ir vėl džiaugti geru regėjimu. Svarbiausia nedelsti – laiku profesionaliai atliktą kataraktos operaciją yra nesudėtinga ir labai veiksminga.

Visus, kuriems gydytojai diagnozavo kataraktą ir reikia atlikti operaciją, kviečiame į „Akių chirurgijos centrą“, esantį Savanorių pr. 66, Kaune.

Šiuolaikinė mikrochirurginė įrangą, kokybiškos priemonės, profesionali patyrusių specialistų komanda padės pasiekti puikių rezultatų. Registruokites telefonu (8 37) 750 805. www.akiuchirurgija.lt Užs.Nr. 40

Gyvenimas

SIŪLO DARBA

Imonei reikalingas pagalbinis darbininkas. Tel. 8 698 46 063, el.paštas: strieliucentriuve@gmail.com

Reikalingi: pagalbininkė (-as), aptarnaujant banketus; asmuo ar šeima, galintys prižiūrėti sodybą netoli įslaužo. Tel. 8 610 38 129.

PERKA

Nekilnojamasis tortas

Brangiai perku mišką, gali būti su bendrasavininkais, sutarkau dokumentus. Tel. 8 644 55 355.

Brangiai PERKAME miškus visoje Lietuvoje. Atsiskaitome iš karto. Tel. +370 699 29 992.

Tvarkinga jauna šeima **nupirkę** kiek apleistą ir primirštą sodą su nameliu Prienų rajone, arčiau Kauno. Elektra, šulinys ar bent laistymo vanduo būtų privalus. Mokėsime iki kelių tūkstančių eurų. Tel. 8 630 12 722.

Gyvuliai, gyvūnai

Įmonė **brangiai perka** galvijus, atsiskaito iš karto. Išsivežame. Tel.: 8 686 54 826, 8 684 40 534.

UAB „GALVIJŲ EKSPORTAS“ – įvairius pienu girdomus buliukus ir telyčaines, taip pat „Belgus“. Moka 6 ir 21 proc. PVM. Sveria el. svarstyklėmis. Pasimima patys. Tel. 8 612 34 503.

A. Bagdoni **Į brangiai perka** veršelius ir telyčaines auginimui. Moka 6-21 proc. PVM. Sveria elektroninėmis svarstyklėmis. Pasimima patys. Tel.: (8 319) 69 541, 8 699 93 682.

Kietas kuras

Parduoda malkas: skaldytas, kaladėlėmis ir nepjautas 3 metrų ilgio. Pjauna statybinių medienų pagal kliento išmatavimus. Pristato. Tel.: 8 614 98 516, 8 699 48 191.

Parduoda DURPIŲ BRIKETUS, malkas, supjautas kaladėlėmis, rastukais. Skubiai, nemokamai pristato jums patogiu laiku. Tel. 8 672 51 171.

Parduodame įvairias malkas. Skaldytos, kaladėlėmis, rastiliais. Tel. 8 614 97 744.

PASLAUGOS

Liejame pamatus, betonuojame. Montuojame gipso kartoną, glaistome, dažome, kalame dailyntes, dedame visų tipų grindis, klojame plyties, atliekame santechnikos darbus, elektros instalacijos darbai, klojame trinkeles, lankstome skardas. Tel. 8 600 96 399.

Šilfuojame, dedame ir lakuojame parteta, dengiame stogus, skardiname, lankstome, šiltiname ir dažome namų fasadus. Kasame pamatus, mūrijame, tinkuojame, betonuojame, montuojame tvoras, langus, duris, atliekame langų apdailą, griovimo darbus. Statome karkasinius namus. Tel. 8 640 39 204.

Jei sugedo šaldytuvas, šaldiklis – Jums padės meistras Virginijus. Tel. 8 622 02 208.

UAB „Prienų vandenys“ reikalinga vyr. buhalterė (-is), turinti (-is) aukštajį išsilavinimą, ne mažiau nei 2-ejų metų buhalterio darbo patirties. Atlyginimas – 1900 Eur neatskaičius mokesčių.

Informacija tel. (8 319) 60 131, e.p. v.senavaitiene@prienuvandenys.lt

Savitarnos kavinei Kaune reikalingi: virėja (-as), atlyginimas nuo 1000 Eur; kebabų kepėja (-as), atlyginimas nuo 900 Eur; barmenė-maisto atleidėja, atlyginimas nuo 900 Eur. Darbo dienomis yra kambariai nakvynei. Tel. pasiteiravimui 8 686 07 408.

PERKA

SŪDUVOS GALVIJAI

brangiai perka karves, jaučius, telyčias. Moka 6 - 21 proc. Sveria, pasiima, atsiskaito iš karto.

Tel. 2 8 613 79 515, Bitė 8 614 44 299, Telia 8 620 35 000.

agaras
PERKA
KARVES, BULIUS,
TELYČIAS
pagal skerdeną ir gyvą svorį
(brangiai mėsinius). Atsiskaito iš karto.
NEMOKAMAS tel. 8 800 08 801,
tel.: 8 612 34 482, 8 658 00 273.

KREKENAVOS
PERKA
KARVES, TELYČIAS, BULIUS
PAGAL SKERDENĀS ARBA GYVĀ SVORI.
SVERIA, MOKA IŠ KARTO, PAIMA PATYS.
Tel.: (8-614)93124

PERKAME-PARDUODAME
VERŠELIUS
GEROMIS KAINOMIS
Nuo 2 sav. amžiaus; 50 su viršum kg.
Tel. 8 617 22 283

Prienuose, Stadiono g., parduodamas 2 k. (53 m²) butas. I a. Tel. 8 686 53 944.

Įvairios prekės
Naminiai sviestiniai šakočiai Jūsų šventėms! Tik iš natūralių lietuviškų produktų, pagal senolių receptą. Svoris nuo 100 g iki 5 kg. Siunčiame į Lietuvos miestus ir užsienio šalis. Tel. 8 650 43 159. (Adresas: Revuonos g. 48, Prienai).

Atvešime durpių briketus, akmens anglį, pjuvenų briketus, granules, – **KOKYBĘ GARANTUOJAME.** Tel. 8 683 13463.

PASLAUGOS

Kaminų įdėklai:

gaminimas, montavimas. Kaminų valymas. Tel. 8 645 87 304.

VISI SANTECHNIKOS DARBAI: šildymo, vandentiekio, kanalizacijos, katilinių įrengimo. Komplektuojame kokybiškas santechnikos medžiagas su nuolaidomis. Tel. 8 640 39 204.

Vežame žvyrą, smėlį, skaldą, juodžemį ir kitus birius krovinius. Tel. 8 690 66 155.

Gaminame betoną, kalkinį skiedinį, šulinio žiedus (nuo 0,7 iki 3 m), įvairią gelžbetoninę produkciją.

Vežame žvyrą, smėlį. **Atliekame** metalo tekinimo ir suvirinimo darbus. Tel. 8 687 95 399.

IVAIRŪS

Matininkas T. Bujauskas vykdė žmės sklypo, Prienų r. sav., Veiverių sen., Pavemuonio k., kad. nr. 6950/20:79 kadastrinius matavimus ir kviečia gretimo sklypo kad. Nr. 6950/20:38 savininkus/igaliotus asmenis/paveldėtojus 2020.08.18 11:00 val. atvykti į ribų ženklinimą. Neatyvokus ar neinformavus, darbai bus tēsiami. Pretenzijos ir pasiūlymai priimami raštu, adresu: Liepų al. 11-11, LT-57160 Kėdainiai, Kontaktai: tel. 8 677 10043, geotadas@gmail.com

Automatiniu skalbimo mašinu, el. viryklių, indaplovų remontas, prijungimas. Atvykstame į namus. Dirbame ir savaitgaliais, suteikiame garantiją. Tel. 8 645 04 370.

Šlaitinių stogų įrengimas
Visi skardinimo darbai.
Taip pat atliekame fasado šiltinimo darbus. Tel. 8 668 60 373.

Po Tėviškės ažuolu...

Užuguosčio parapijiečiai per Onines atsisveikino su kunigu Gediminu Mieldažiu. Šv. Mišių metu buvo meldžiamasi ir už mano šeimos, ir a.a. vyro Jono Galkevičiaus artimuosius, išėjusius Anapilin. Po mišių aplankėme artimųjų kapus Užuguosčio, Pieštuvėnų, Stakliškių, Butkiškių (Kaišiadorių r.) kaiminėse. Vėliau vykome prie Lukoševičių Tėviškės Ažuolo į giminės pikniką. Vaišės pradėjome „Giminių“ daina... ir mano parašytu eileraščiu.

Paveikslas

Apkabinu žemę, žolę, dangų,
Vaivorykštę vaikiškam lape.
Apkabinu gyvenimą ir savo kryžių,
Vienišą Ažuolą Tėviškės peizaže...

Apkabinu dukras, jos – mano kraujas, giminės tāsa
Ir jų gyvenimo draugus apkabinu.
Anukų pėdas smėlio audroje...
Garsus akordeono ir šilumą klajoklio širdyje...

Vaikystės ežią su prakaito kvapu apkabinu.
Kraštinę obelį sodo gale
Ir žibalinę lempą medinio namo palubėje.
Studentiškas šėliones ir pirmą bučinį apkabinu ...

Apkabinu viską – kas man duota:
Vaikystę, palepintą jaunystę,
Brandą, paženkliną atradimais ir daubomis ...
Ir pašaipūnus, ir apkalbas...

Išdavusius, prakeikusius,
Pamilusius ir ištikimus manajam kelyje...
Apkabinu visus.
Kaip gera jaust, kai Jūs šalia.

Šitam paveiksle – aš.
(Druskininkai, 2015 01 10)

Visiems buvo smagu, vaišinomės Oninių duona, kaimiškais lašinukais, sūriais, savo gamybos vynu ir kitomis gėrybėmis. Juk Ona – derliaus ponia. Daug kalbėjomės, žūrėjom senas giminaičių, kurių atminimą šiandien pagerbėm, nuotraukas. Jautresnės ir ašarą nubraukėm... Laikas prabėgo labai greit, juolab kad ūkininkai turėjo išskubėti prie ūkio darbų, kiti turėjo savų įsipareigojimų. Po Ažuolu susirinko ne visi: su mažais vaikučiais bijojo erkių, kiti Covidio. Su pratom ir visai nepykom. Išskirkštėm visi susišildę Giminės bendryste, tikėdamiesi susitikti vėl, dar Cia, šitam pasaulyje...

Stasė Lukaševičiūtė-Galkevičienė

Interviu vienu klausimu Mano vasara...

(Atkelta iš 6 p.)

prie pirkios ir pakiau po „baleja“, prispaudžiau. Jie užduso. Brolis tada mane gaudė aplink kluoną, ir oī kaip pats gavo nuo manęs „i kaili“...

Gaila, kad negrįš vasaros, nesustabdys laiko, jis nepasikartos. Todėl tikrai verta branginti jas, kad būtų ka ir išeju i pensiją prisiminti. O kai su savimi nešiojėsi svarbiausias įsimintinas akimirkas, tai nelūdina ir per karantiną.

Bronislava ANDRULEVIČIENĖ, Stakliškės:

– Isimintinos vaikystės vasaros. Ir ne man vienai. Apie jas kalbame ir su buvusiais to meto kaimynais, giminėmis. Prabėgo nedaug, tik 50 metų nuo jų, kai visi kaimo vaikai ganydavom karves. Nesenai buvės mūsų kaimynas Juozas prisipažino, kodėl būtent jo karvės pirmos namo lékdavo. Tuomet visi sukom galvas „kodėl būtent Juozuko karvės?“ Pasirodo, jis išdurė karvei su žiogeliu. Jei viena karvė lekia – kitos gi iš paskos. Ōmes, vaikai, kai jau namie karvės, bégdavom į Noreikiškių ezerą maudytis ir ilgai ten mirkdavome.

Stasė ANDRULEVIČIENĖ, Kaunas:

– Įsimintiniausia vasara buvo 2007 metais, kai su sese Nijole atostogavome Pikelionų kaime pas mamą. Kartu buvo ir dukra Edita su sūnumi Emiliu. Jis gražiai dainavo. Vasara taip greitai prabėgo, tarsi ir nebuvjo jos. Dar buvo smagios vasaros, kai dirbau Pieštuvėnuose – kol pindavom vainikus varduvininkams, jie mums padarydavo vakarėlį. Labai gražus laikas, tik, gaila – nesugriž.

Brigita VAITIEKŪNAITĖ, Naujoji Ūta:

– Vasara – tai šilčiausias laikas ne tik už lango saulei spinduliuojant, bet ir širdyje, aplankius brangiems vaikystės prisiminimams. Žavingos jūros osimai, tirpstantys ledai rankoje, grėsmingos bei žavingos smėlio pilys, nubrozdinti keliai ir didelė šypsena veide – tai buvo vasaros idealas būnant mažai.

Vaikystėje kiekvienas patyrėme begale prisiminimų vasarą kaip ir aš. Viena mano įsimintiniausiai akimirkų būnant 6 metukų buvo išvyka su šeima prie Baltijos jūros. Tą dieną, ankstyvą rytą, pabudus gavau nuostabia, pūstą, ryškiai melsvą suknelę. Toji suknytė buvo mano kelionės pažiba. Su ja jaučiausi tarsi vandenyno princesė su savo delfinu draugija. Delfinus delfinariume išvydau pirmą kartą gyvenime šios išvykos metu. Jiems bešokinėjant akvariumo vandeniu, drauge paveikslus tapė ir didelis jūrų vėplys, kuris iš tolo nebuvuo tokis patrauklus kaip mažieji delfinukai. Tą dieną aš taip pat plaukiai laivu. Man atrodė tarsi jis skrido vandens bangomis, tarsi kaip vėjas per mano mažos mergaitės plaukus. Vakarą vainikavo laikas, praleista mylinčių žmonių apsuptyje, saulei beišleidžiant į jūros gilumą.

Toji diena, praleista prie vienos maloniusių Lietuvos vietų, man mažai mergaitei buvo tarsi princesiškos svajonės išspūdymas, kurį su džiaugsmu prisimenu kiekvieną kartą apsilankius mūsų šalies pajūryje.

Parengė Palma Pugačiauskaitė

Pociūnų padangėje – geriausi šalies sklandytojai

Šeštadienį Pociūnuose prasidėjo dvi savaitės trukstantis Lietuvos sportinės klasės sklandymo čempionatas, kuriame dėl čempiono vardo kaunasi 27 sportininkai.

Jauniausiam sklandytojui – per 25 m., vyriausiam beveik septyniadesimt. Įvairi ir technika: nuo ilgasparnio 26 m sparnų ilgio LAK 20T ir beveik dvigubai trumpesnių sparnų LAK 17B FES Mini. Net dvdešimt sportininkų yra Kauno apskrities aviacijos sporto klubo (KAASK) nariai, šeši iš sostinės ir vienas – latvis.

Sekmadienį pilotai skrido 222,89 km daugiakampį maršrutu Birštonas – Merkinė – Valkininkai – Seirijai – Varėna – Pociūnai. Nugalėjo Marius Pluščiauskas (Vilnius), ši nuotolių įveikės 107,20 km/val greičiu. Antras finišavo Darius Liaugaudas (Kaunas), trečias – Ignas Bitinaitis (Kaunas).

Onutė Valkauskienė

Nuotraukos autorės

Gyvenimas

REDAKCIJOS ADRESAS:
Kauno g. 19 A, LT - 59147 Prienai.
El.paštas: info@gyvenimas.info

Leidžia UAB „GYVENIMAS“ (SL 066).
Laikraštis įkurtas 1946 m. gruodžio 7 d.

Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė

Redakcija: Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė - VERSLAS, ŽEMĖS ŪKIS (60523, ramute@gyvenimas.info); SOCIALINĖS PROBLEMOSES, ŠVIETIMAS, MEDICINA, TEISĖSAUGA, PASLAUGOS: Dalė Lazauskienė, redaktorės pavadutoja (60014, dale@gyvenimas.info); APLINKOSAUGA, NEVYRIAUSYBINĖS ORGANIZACIJOS, KULTŪRA, SPORTAS: Rimantė Jančauskaitė, apžvalgininkė (60012, rimante@gyvenimas.info); KOREKTŪRA: Ona Ališauskienė (60015); BUHALTERIJA, SKELBIMAI: Ona Lodienė, Zina Lankevičienė (tel./faksas 60012, zina@gyvenimas.info); kompiuterininkai (maketas@gyvenimas.info). Mob. tel. 8 605 19 327. Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su laiškų autorių nuomonėmis. Už skelbimų turinį neatsakome.

Laikraštis išeina trečiadieniais ir šeštadieniais.

Offsetinė spauda. Apimtis - 2 spaudos lankai.

Indeksas 67283. Tiražas – 1750 egz.

Rinko, maketavo UAB „Gyvenimas“.

Internete skaitykite: www.gyvenimas.info, www.facebook.com/laikraštisgyvenimas

Spaudė UAB „Alytaus spaustuvė“, Seirijų g. 17, tel. (8 ~ 315) 73786.

A ALYTAUS SPAUSTUVĖ